

Vänsterpartiets budget 2026
Örebro kommun

Tillsammans för en grön och rättvis framtid

Innehållsförteckning

Tillsammans för en grön och rättvis framtid	4
Ställningstaganden i budget	6
Finanspolitiska ställningstaganden.....	6
Kommunala bolag	8
Placera våra pengar klokt	8
Omprioriteringar	9
Reformutrymme	10
Fler fastanställda i välfärden.....	10
Äldreomsorg och daglig verksamhet i icke vinstdrivande regi.....	10
Besparingsuppdrag till Kommundirektören.....	11
Minskad konsultkostnad	11
Avsluta ägandeskapet av Örebro Läns Flygplats.....	11
Återbruk i alla led.....	12
Sänkta arvoden för heltidspolitiker.....	12
Satsningar 2026	13
Kap 1: En stark och trygg välfärd för alla.....	13
Social välfärd.....	14
Minskad barnfattigdom och barns ekonomiska förutsättningar.....	14
Stöd till tjejer, kvinnor och barn	14
Ökad jämställdhet i Örebro	15
Stöd till människor - en bättre framtid.....	16
Rättvis tillgång till näringsrik mat för äldre	17
Utbildning.....	17
Mindre barngrupper och fler vuxna i förskolan och skolan.....	17
Gratis frukost i skolan	18
Jämlik möjlighet till måluppfyllelse i skolan	19
Säkra barns rätt till språket.....	20
Bibliotek för lärande.....	20
En medveten förskola och skola.....	21
Bostad	21
Billiga bostäder som matchar Örebroarnas behov.....	21
Bostad, stöd och uppsökande verksamhet mot hemlöshet	22
Kap 2: Ett hållbart Örebro idag och för framtiden	23
Utveckling, forskning och arbeten inom miljösektorn.....	24

Naturens plats i kommunen	25
Klimatsmart energi och hållbara val.....	26
Bygga klimatsmart och ta kontrollen över resurserna	26
Kommunägt byggbolag och kommunal väghållning	27
Återbruk i alla led.....	28
Bättre återvinningssystem och avfallshantering	28
Kap 3: Trygga jobb och tid för livet	29
Jobb	29
Kortare arbetstid med bibehållen lön.....	29
Tryggare jobb, säkrare bemanning.....	30
Jämlika och jämställda löner.....	31
Antirasistisk strategi	32
Arbete, etablering och jämställd integration.....	32
Småföretagare, kvinnors företagande och generationsväxling	33
Höj kompetensen i äldreomsorgen.....	34
Feriejobb - en första ingång i framtiden	34
Anställ teckenspråkig kompetens.....	35
Fritid	35
Långsiktig stöttning av folkbildningen.....	35
Den inkluderande kommunen	36
Synliggör och utveckla Örebro som kulturkommun	37
Gör hela Örebro tillgängligt för alla.....	37
Trygghet i stadsmiljö och parker	38
Bryt social isolering	38
Bibliotek för livslångt lärande.....	39
Jämlika fritidsgårdar	39
Jämställd idrott	39
Bilaga	41
Driftbudgetamar	41

Tillsammans för en grön och rättvis framtid

Situationen för kommuner och regioner runt om i Sverige är allvarlig. Den högernationalistiska regeringens prioriteringar är tydliga – återigen väljer de att inte säkerställa tillräckliga resurser till välfärden. Örebro kommun är inget undantag. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har upprepade gånger varnat för att det krävs höjda statsbidrag bara för att bibehålla nuvarande välfärdsnivå. Men regeringen väljer att blunda – och överlåter ansvaret på kommunerna. Med en regering som främst fokuserar på att utvisa människor och bygga fler fängelser, lämnas kommunerna ensamma i sina försök att rädda välfärden och få budgeten att gå ihop.

I Vänsterpartiets budgetförslag "Tillsammans för en grön och rättvis framtid" för 2026 gör vi tvärtom – vi föreslår kraftiga förstärkningar av välfärden. När födelsetalen nu sjunker passar vi på att satsa på förskolan och skolan. Vi ser hur tidigare års nedskärningar har slagit hårt – där bland annat hela förskolor har tvingats stänga. I den styrande majoritetens budget föreslås nedskärningar på 82 miljoner kronor – men vad som faktiskt ska bort får vi inte veta förrän i oktober 2025. Denna osäkerhet skapar en otrygghet i verksamheterna, inte minst i välfärden – där det borde vara tvärtom.

Vi vet att varje skattekrona behövs i välfärden. Vi väljer därför att prioritera annorlunda och satsa pengar där det behövs som mest - på förskola, skola, funktionsstöd, vård och omsorg. Vi ser helt enkelt inga andra alternativ för ett långsiktigt fungerande Örebro. Vi klarar det tack vare tydliga omprioriteringar – vi minskar politikerarvoden, använder färre konsulter, slopar stödet till den miljöskadliga flygplatsen och stoppar de dyra privatiseringarna inom välfärden.

Vi i Vänsterpartiet ser de växande behoven i välfärden – och vi lyssnar. Vi föreslår därför sänkt arbetstid med bibehållen lön på tre avdelningar inom välfärden. Inte som ett tillfälligt projekt, utan som en långsiktig förändring för att göra Örebro till en mer attraktiv arbetsgivare. Vi skapar ett Örebro där personalen orkar arbeta ett helt yrkesliv. Vi omfördelar resurser från chefer, direktörer och konsulter till alla dem som är ryggraden i vår välfärd: fler lärare i skolan, fler undersköterskor i äldreomsorgen, fler boendestödare och förskollärare – samt mindre barngrupper.

Att klara klimatomställningen, för att ha en jord att leva på även i framtiden, är en av nutidens mest akuta frågor. Tyvärr misslyckas den blåbruna regeringen även med detta och driver i stället en politik som ökar utsläppen i Sverige. I det läget får kommunerna ensamma axla även detta ansvar. Vi väljer därför att satsa på kollektivtrafiken och göra det möjligt för fler att röra sig i kommunen genom att införa tre-timmarsbiljett på bussen. Vi satsar på att skapa gröna korridorer i stadsmiljön för att hjälpa viktiga pollinerare men även dämpa hettan i staden och skapa skönare miljöer att röra sig i för kommunens invånare.

Genom att sälja ut lägenheter för att klara renoveringskostnader förvärrar ÖBO situationen för dem som redan lever med små marginaler. För oss är det självklart att ÖBO ska förbli en stark allmännytta. Vi kräver därför att renoveringar genomförs på ett hållbart och kostnadseffektivt sätt – så att människor har råd att bo kvar. Utan trygga och prisvärda bostäder faller det förebyggande sociala arbetet – bostaden är grunden för jämlikhet och en långsiktig trygghet i örebroarnas liv.

När de mest utsatta får det ännu tuffare fördjupas krisen i samhället – det är därför vi alltid kommer att bekämpa de klyftor som idag som sliter isär Örebro. Våra satsningar syftar till att alla – oavsett bakgrund – ska ha jämlika förutsättningar att utbilda sig, arbeta, bo och leva. För ett jämlikt Örebro är ett starkt Örebro. Vi vet att när vi skapar ett mer jämlikt Örebro så blomstrar kommunen. Vi kommer alltid att ta vårt ansvar för att politiken ska ge lösningar – inte skapa fler problem.

För vi vill ha ett Örebro för alla, genom hela livet. Att säkra jämlikhet och trygghet är inte ett val – det är politikens ansvar!

Martha Wicklund

Kommunalråd, Vänsterpartiet Örebro

Ställningstaganden i budget

Vänsterpartiet vill organisera kommunens verksamheter på ett nytt och mer hållbart sätt. Efter årtionden av privatiseringar och nedskärningar behöver vi tänka långsiktigt och helhetsmässigt för att bygga upp välfärden igen. Varje enskild förändring kan inte alltid stå för sig själv, men kan vara nödvändig för att ekonomin och verksamheten ska gå ihop. När Vänsterpartiet styr i Örebro är en av våra viktigaste prioriteringar att kompensera för de återkommande nedskärningar som drabbat skola, förskola, vård och omsorg. Dessa samhällsbarande verksamheter måste få rätt förutsättningar för att kunna utföra sitt uppdrag. Vi måste säkerställa att äldreomsorgen drivs i kommunal regi, endast då kan vi få överblick och kontroll över den sönderslagna hemvården och därmed skapa en långsiktigt hållbar ekonomi. Det är så vi skapar en verksamhet där personalen trivs och de äldres behov sätts i centrum igen. Valfriheten ska handla om de äldres vardag, inte om företagets rätt att tjäna pengar på skattebetalarna.

Decennier av nedskärningar har skapat en underfinansiering av verksamheterna. Genom konceptet *New Public Management* har man lånat teorier och verktyg från näringslivet och industrin som inte fungerar i en kommunal verksamhet. Det finns en övertro till att offentlig verksamhet kan öka sin "produktivitet" på samma sätt som ett löpande band där det produceras bilar. Nedskärningar i kommunens verksamhet leder främst till att färre förskollärare måste leda större barngrupper eller att färre undersköterskor måste springa allt fortare i hemvården.

Trenden med minskande barnafödande innebär att det är färre barn och unga i förskola och skola. Vi i Vänsterpartiet anser att den utvecklingen ger kommunen utrymme att ekonomiskt kompensera för minskningen så att verksamheterna får möjligheten att ha mindre barngrupper och klasser. När pedagogerna har tid för varje barn, får alla barn bättre möjligheter att växa, utvecklas och i slutändan klara skolan.

Vi tar ansvar för kommunens ekonomi, vilket betyder att alla våra förslag är fullt finansierade. I Vänsterpartiets budgetförslag sparar vi pengar genom att ställa om till en äldreomsorg i kommunal regi. Dessa medel används till kvalitetshöjande insatser för både de äldres omsorg och den viktiga personalen i välfärden. Medel till flygplatsen omfördelas av klimatskäl till gröna satsningar. Pengar som idag satsas på otrygga timvikariat använder vi i stället till att skapa fler trygga fasta tjänster inom barn- och äldreomsorg samt funktionsstöd. I en tid då välfärden blöder och personalomsättningen är hög, väljer vi att ha ett lägre överskottsmål och därmed använder vi budgeten i verksamheterna i stället för att lägga pengar på hög.

Finanspolitiska ställningstaganden

I takt med att Sveriges befolkning i arbetsför ålder minskar så ökar även kostnaderna för välfärden. Ökade mat- och elpriser har även drabbat

kommunens ekonomi, och högerregeringens statsbidrag täcker inte kostnaderna för att bibehålla den befintliga nivån inom välfärden. Det har lett till stora nedskärningar inom kommuner i hela landet, inte minst inom den hårt ansträngda välfärden. I den lågkonjunktur som Sverige har befunnit sig i de senaste åren behöver kommunen vidta åtgärder som bidrar till att vända konjunkturen samtidigt som vi värnar samhällets mest utsatta och stärker välfärden.

Det är alltid klokt att ha ett litet överskott i verksamheten. Efter en längre period av lågkonjunktur samt ett osäkert världsläge med bland annat krig i Europa som påverkar vår ekonomi väljer Vänsterpartiet att ha ett överskottsmål på 0,4 %. Det är ett lägre överskottsmål än vad majoriteten har och för att säkra upp väljer vi i stället att höja summan för Kommunstyrelsens oförutsedda behov. Vi väljer att prioritera människor före besparingar – våra omfördelningar frigör resurser som går dit de verkligen behövs: till välfärden.

Förutom omfördelning av resurser tar vi inte heller ut någon vinst från de kommunala bolagen ÖBO och Futurum. Varje krona som dessa bolag gör i överskott återinvesteras i bolagen för att pressa ner hyresnivåerna. Med nuvarande styrning av ÖBO ser vi hur nybyggda lägenheter står tomma, trots bostadsbrist, för att folk inte har råd med allmännyttans skyhöga hyror. Vi ser därför att det behövs en tydligare politisk styrning för att se till att kostnaderna hålls nere och att ÖBO:s grunduppdrag om att tillhandahålla bostäder med rimliga hyror återigen blir högsta prioritet. När lägenheter säljs ut för att täcka kostnader för renoveringar försvagas ÖBO:s roll som allmännyttigt bolag – vi kommer alltid att kämpa mot den typen av utförsäljningar. Genom att bygga klimatsmart, öka återbruket av byggmaterial och fullt ut arbeta med cirkulärt byggande kan kommunen både minska investeringskostnaderna och göra stor klimatnytta.

Vänsterpartiets ekonomiska politik och satsningar leder till en mer robust kommunal ekonomi. Återkommande privatiseringarna inom flera av kommunens verksamheter har skapat en svåröverskådlig organisation och en blödande ekonomi. Med kommunal drift har vi lättare att planera verksamheterna på längre sikt. Våra satsningar på arbetsmiljö, stärkt personalorganisation och höjd grundbemanning inom välfärden skulle göra att fler väljer att arbeta i kommunen. Förutom de positiva effekter som personalen upplever direkt så minskar både korta och långa sjukskrivningar samtidigt som personalen trivs bättre och håller hela yrkeslivet. Det är en nyckelåtgärd för att stoppa den kompetensflykt och höga personalomsättning som idag driver upp kommunens kostnader.

- *Kommunalskatten för år 2026 ska vara 21,35 kr.*
- *Överskottsmålet för år 2026 ska vara 0,4 %.*
- *Höjning av summan för Kommunstyrelsens oförutsedda behov.*

Kommunala bolag

Örebro kommun är hel- eller delägare av flera bolag. Några av dem genererar avkastning till kommunen för att finansiera eller bygga ut välfärden. I

Vänsterpartiets budgetförslag ingår en utdelning om 30 miljoner kronor från Örebroporten. Däremot tycker vi inte att det är skäligt att ta utdelning från det allmännyttiga bostadsbolaget Örebrobostäder AB (ÖBO) eller Futurum, som har hand om kommunens skollokaler. Även om vinstkravet på ÖBO har tagits bort i majoritetens budget återstår en utdelning från Örebro Rådhus AB i samma nivå som tidigare år vilket gör att frågan då kvarstår; var ska övrig utdelning tas om inte från ÖBO? Eftersom det finns stora renoveringsbehov av allmännyttan i kommunen anser vi inte att det finns utrymme för avkastning till kommunen utan att det riskerar att drabba hyresgästerna genom hyreshöjningar och utförsäljningar.

De kommunala bolagen spelar en stor roll i klimatomställningen och bör, som övriga kommunala verksamheter, följa programmet för hållbar utveckling. Utöver detta vill vi även att ÖBO, Örebroporten och Futurum ska anlägga solpaneler på fastigheternas tak.

Uppdraget för Örebrokompaniet bör ses över och effektiviseras. Syftet är att Örebrokompaniet ska marknadsföra kommunen generellt och hjälpa arrangörer i kommunen med sin marknadsföring. De ska inte själva vara arrangör och bör därför inte satsa på egna evenemang. På samma sätt ser vi att Kultur- och fritidsnämnden är mer lämpade att dela ut stöd till olika kulturevenemang, något som idag sköts av Örebrokompaniet. Det är viktigt att en tät samverkan sker mellan Örebrokompaniet och andra kommunala/regionala verksamheter som till exempel bibliotek, Örebro läns museum och Örebro konsthall.

- *Ingen utdelning från ÖBO och Futurum.*
- *ÖBO, Futurum och Örebroporten ska delta aktivt i klimatomställningen.*
- *Uppdraget för Örebrokompaniet ska ändras.*

Placera våra pengar klokt

Kommunen avsätter årligen stora resurser till framtida pensionsutbetalningar samt har andra pengar placerade i olika portföljer. Vänsterpartiet vill att hela pensionskapitalet och andra finansiella placeringar ska göras i räntebärande värdepapper i stället för på börsen. Vi menar att börsplaceringar är ett alltför stort risktagande samtidigt som det är omöjligt att konsekvent tillämpa strikta etiska regler. Vid placeringar i statliga värdepapper vet man redan från början vilken avkastning som kommer att utgå och samtidigt står staten som garant för att pengarna betalas tillbaka. Det är en mycket tryggare placering som inte gör att nedgångar på börsen måste betalas av kommunens anställda och leda till bristande kvalitet i våra verksamheter. Vi vill att Örebro kommun ska använda en bank med god skattemoral men även ett hållbart och etiskt förhållningssätt.

- *Ta mindre risker med pensionspengar och andra finansiella placeringar.*
- *Säkerställ att vi använder en bank med god skattemoral samt ett hållbart och etiskt förhållningssätt.*

Omprioriteringar

Resultatbudget, Belopp i miljoner kronor	Bokslut 2024	Budget ÖSB 2025 (apr-25)	Budget ÖSB 2026	V Budget 2026
Verksamhetens intäkter	2 791	2 831	2 952	2 952
Verksamhetens kostnader	-13 595	-13 805	-14 396	-14 510
- varav effektiviseringsbehov	101	82	82	43
Avskrivningar	-283	-310	-330	-330
Verksamhetens nettokostnader	-11 087	-11 283	-11 773	-11 888
Skatteintäkter	8 512	8 944	9 336	9 336
Generella statsbidrag	2 596	2 532	2 596	2 596
Summa skatteintäkter och generella statsbidrag	11 108	11 475	11 931	11 931
Verksamhetens resultat	21	192	158	43
Finansnetto	509	275	320	316
- varav utdelning från bolagen	0	65	65	30
Årets resultat	530	467	478	359

Nyckeltal, procent:	Bokslut 2024	Budget ÖSB 2025 (feb 2024)	Budget ÖSB 2026	Plan 2026
Årets resultat genom skatteintäkter och generella statsbidrag	4,8%	4,1%	4,0%	3,0%
Verksamhetens resultat genom skatteintäkter och generella statsbidrag	0,2%	1,7%	1,3%	0,4%
Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	99,8%	98,3%	98,7%	99,6%
Finansnettots andel av skatteintäkter och generella statsbidrag	4,6%	2,4%	2,7%	2,6%
Avskrivningar i relation till skatteintäkter och generella statsbidrag	2,5%	2,7%	2,8%	2,8%
Årlig förändring av skatteintäkter och generella statsbidrag	9,4%	3,3%	3,4%	4,0%
Årlig förändring av nettokostnader	5,0%	1,6%	3,7%	5,3%
Skattefinansierade investeringar i relation till skatter och bidrag	5,1%	5,1%	6,0%	5,9%
Självfinansieringsgrad skattefinansierade investeringar i kommunen	133%	118%	101%	84%

Reformutrymme

Fler fastanställda i välfärden

Andelen timanställda inom skolområdet samt social välfärd ligger på orimligt höga nivåer. Inom vård och omsorg är en stor del av baspersonalen idag timanställda vilket skapar en kostsam och svåröverskådlig bemanningsplanering. En del av timvikarierna utgörs av studerande som jobbar extra, men merparten utgörs av personer som med nuvarande upplägg tvingas pussla ihop flera olika timanställningar för att kunna få ihop en lön som går att leva på. Att minska andelen timanställda och samtidigt öka andelen fastanställda skulle innebära stora besparingar då administrationsbördan minskas väsentligt samtidigt som bemanningsplaneringen blir mer överskådlig.

- *Minska andelen timanställda och anställ mer fast personal.*

Äldreomsorg och daglig verksamhet i icke vinstdrivande regi

Privatiseringarna i välfärden är skadlig på flera sätt och måste upphöra. De har bland annat inneburit att hemtjänstpersonalen utsätts för stressande minutstyrning och skapat svårigheter att ge vård och omsorg som utgår från den äldres individuella behov. Att äldreomsorgen och daglig verksamhet återtas i kommunal eller annan icke vinstdrivande regi är avgörande för att få en stabil kommunal ekonomi.

Sedan LOV (lagen om valfrihetssystem) infördes har hemtjänsten i kommunen gått med enorma underskott och även kostnaderna inom daglig verksamhet börjar nu öka. Det finns många problem med vinstdrivande privatiseringar, men det kan sammanfattas i två delar. Den första delen handlar om den dyra administrationen och kontrollen av systemet. Trots att kommunen idag lägger enorma resurser på att administrera och kontrollera privata aktörer ser vi gång på gång allvarliga brister i verksamheterna. Det finns ett inbyggt systemfel i LOV där vinstdrivna aktörer som fuskar gynnas ekonomiskt, samtidigt som aktörer med omsorgsintresse som drivkraft missgynnas. När LOV avskaffas tar det dessutom bort det akuta problemet med välfärdsbrottslighet. Den andra delen handlar om att LOV är kostnadsdrivande både för privata och kommunala utförare, något som både Statskontoret och andra utredare har konstaterat.

Det finns nu möjlighet att rikta upphandlingar mot icke-vinstdrivna ideella organisationer vid upphandlingar av till exempel driften av ett äldreboende. Att välja denna väg vid upphandlingar främjar mångfald och valfrihet - utan att främja aktieägarnas vinstutdelningar.

Sammantaget vill vi gå från en ryckig, kostsam och ineffektiv välfärd till en trygg, pålitlig och ekonomiskt smart välfärd.

- *Kommunalt driven äldreomsorg och daglig verksamhet i stället för dyra privatiseringar.*
- *Genomföra riktade upphandlingar för att undvika kostnadsdrivande verksamheter.*

Besparingsuppdrag till Kommundirektören

I samband med att en ny nämndorganisation togs i bruk i början av 2023 gjordes också besparingar på politiken, bland annat genom en minskning av antal nämnder och förtroendeuppdrag. I förarbete och beslut kring omorganisationen framgick det att det även skulle innebära besparingar och effektiviseringar inom tjänstemannaorganisationen. Vi har dock ännu inte sett någon besparing, tvärtom har vi sett hur den centrala ledningen under Kommundirektören har växt och att fler chefer, direktörer och andra höga tjänstepersoner har tillsatts.

Parallellt med detta fortsätter behovet av baspersonal inom välfärden att öka i takt med att andelen äldre blir fler. I stället för fler höga tjänstemän och direktörer vill vi se en omfördelning av medlen. Vi väljer att lägga dessa pengar på att anställa mer viktig baspersonalen inom välfärden.

Vi ger kommundirektören i uppdrag att se över sin organisation med syfte att genomföra effektiviseringar som minskar kommunens kostnader och omfördela medlen mer rättvist och effektivt.

- *Ge kommundirektören i uppdrag att se över och införa besparingsåtgärder inom den närmaste ledningsorganisationen.*
- *Ge kommundirektören i uppdrag att minska ner på andelen höga tjänstemän inom den närmaste organisationen.*

Minskad konsultkostnad

Örebro kommun spenderar årligen för mycket pengar på konsulttjänster. Vi anser att det kan finnas situationer då kommunen behöver kompetens utifrån, exempelvis från konsulter med spetskompetens inom ett specifikt område. Utgångspunkten ska dock vara att kommunens fastanställda personal utför de uppdrag där det är möjligt samt att konsulter på fasta tjänster aldrig ska tillämpas då det är bättre att rekrytera och tillsätta tjänsten internt. Vi behöver använda den kompetens som finns i kommunen bättre, men även jobba med kompetensförsörjning för att i högre grad klara projekt och utredningar inom kommunens organisation. En annan fördel är att det är enklare att följa upp och säkerställa effekterna av genomförda förändringsuppdrag när personalen är kvar i kommunen.

- *Kraftigt minska köp av konsulttjänster.*

Avsluta ägandeskapet av Örebro Läns Flygplats

Örebro kommun är delägare i bolaget Örebro Läns Flygplats AB. Varje år delar Örebro kommun ut cirka 18 miljoner kronor i anslag till flygplatsen. Enligt kommunallagen ska kommunens verksamhet vara till nytta för kommuninvånarna, något som även gäller de kommunala bolagen. Vi anser dock att det är långt från alla som har möjlighet eller intresse av att nyttja flygplatsen. Det är därför inte rimligt att Örebro kommuns skattebetalare är med och finansierar en flygplats. Det är inte kommunens uppgift att satsa på, marknadsföra eller ge ekonomiskt stöd till en flygplats i en tid då målet är att minska klimatpåverkan drastiskt. Det går dessutom helt emot kommunens hållbarhetsprogram. Vänsterpartiet vill hellre att kommunen prioriterar och

satsar på mer miljövänliga trafiklösningar, som en stark kollektivtrafik i hela kommunen, för att aktivt bidra med minskade klimatutsläpp.

- *Örebro kommun ska lämna Örebro Läns Flygplats AB och sluta subventionera flyget.*

Återbruk i alla led

Återbruk är inte bara en vinst för miljön. Det är även ett sätt för kommunen att spara in på onödiga kostnader. Örebro kommun kan minska sina inköp av nya produkter genom bland annat återbruk av möbler och andra inventarier.

Kommunen kan dessutom köpa in återanvända produkter i stället för nya när det är möjligt. I den expansiva fas som kommunen befinner sig i finns det också enorma vinster att göra genom återbruk av olika byggmaterial och byggnadsstrukturer, även kallat cirkulärt byggande. När kommunala verksamheter eller bolag river och renoverar gamla hus ska material återvinnas för att kunna användas i andra konstruktioner.

- *Utbilda nyckelpersoner i kommunen i cirkulärt byggande och återbruk i byggprocesser.*

Sänkta arvoden för heltidspolitiker

Fritidspolitiker utgör grunden i den lokala demokratin. De är en förutsättning för att beslut fattas så nära invånarna som möjligt och att örebroarna får demokratisk insyn i verksamheterna. Vi anser däremot att ingen ska bli politiker för att tjäna mycket pengar. Nivåerna för heltidspolitiker, det vill säga kommunstyrelsens ordförande och samtliga kommunalråd, är orimligt höga. Kommunens personal och verksamheter förväntas ofta skära ner och spara, vi anser att det även borde gälla Örebro kommuns heltidspolitiker. Vi tycker att det ska vara liknande förutsättningar för politiker på alla nivåer, både i kommuner, regioner och i riksdagen. Det är riksdagens arvodesnämnd som sätter nivån för arvoden i hela landet, vi driver därför framför allt arvodesfrågan på riksdagsnivå.

- *Sänk heltidspolitikers arvoden i Örebro kommun.*

Satsningar 2026

Satsningar 2026		mnkr
Pott till kringkostnader simskola		1,500
Höjda bidrag till Föreningar/Studieförbund		7,000
Kultursatsning		7,000
Bibliotekssatsning		1,000
Arbetsatsning för personer med funktionsnedsättning		4,000
Återinföra Örebronormen		12,300
Frukost i skolan		2,000
Socialt förebyggande arbete		20,000
Klimatsatsningar		12,500
Buss tre-timmarsbiljett		13,000
Sänkt arbetstid, 3 avd.		21,990
Satsning äldreomsorg		25,000
Satsning på mer personal/mindre barngrupper i förskola och skola		28,500
Nej till sparbeting		38,610
Totalt		194,400

Kap 1: En stark och trygg välfärd för alla

Högerpolitiken har sålt ut och monterat ner stora delar av vår gemensamma välfärd. Att överlåta våra trygghetssystem till den privata marknaden har urholkat tryggheten för de som behöver det allra mest. Samtidigt är det skattebetalarna som får stå för notan när privata aktörer ska göra vinst på välfärden. Rekordmånga barnfamiljer tvingas idag ta lån för att ha råd med mat till sina barn och köerna till matcentralerna växer sig allt längre. Segregationen och klyftorna ökar när barn, elever och gamla förminskas till vinst för vård- och skolbolagen.

Det står nu tydligt att varken den SD-ledda regeringen eller den styrande majoriteten i Örebro kommun kommer att göra något åt saken - tvärtom. För de bestämma riskerar vi att få fler privatiseringar, större klyftor och en mer splittrad välfärd samtidigt som verksamheterna tvingas till fortsatta nedskärningar.

Det är tydligt att vi måste ta tillbaka kontrollen och stärka välfärden. Vi gör det bland annat genom att minska barngrupperna i förskolan och säkerställa mer personal i förskola och skola. Vi erbjuder gratis frukost till alla elever i grundskolan och satsar på förebyggande insatser så att fler ska klara skolan. Vi höjer stödet till fattiga barnfamiljer, stärker kommunens jämställdhetsarbete och höjer stödet för arbetet mot våld i nära relation. I

Vänsterpartiets Örebro har vi en stark allmännytta med rimliga hyror. Vi säger därför nej till ytterligare utförsäljningar inom ÖBO.

Social välfärd

Minskad barnfattigdom och barns ekonomiska förutsättningar

Vänsterpartiet har samverkat med flera andra partier i kommunen för att ta fram en plan för att halvera barnfattigdomen. Enligt kommunens program för hållbar utveckling ska barnfattigdomen halveras till år 2030, därför behöver detta arbete prioriteras. Att minska barnfattigdomen i vår kommun är en högt prioriterad fråga för Vänsterpartiet.

Under många år fanns den så kallade Örebronormen inom försörjningsstöd som innebar att barnfamiljer som var beviljade försörjningsstöd fick några extra hundralappar i månaden. För familjer som har en tuff ekonomisk situation kan dessa hundralappar vara helt avgörande för att få tillvaron att gå ihop. Under 2019 röstade Kommunfullmäktige igenom en sänkning av försörjningsstödet, endast Vänsterpartiet och Miljöpartiet motsatte sig detta. Under 2024 togs de sista delarna av Örebronormen bort av styret. I vårt budgetförslag väljer vi att återinföra Örebronormen för barnfamiljer.

För oss är det viktigt att en vårdnadshavares ansträngda ekonomi inte påverkar barns möjlighet att utvecklas och delta i samhället. För att underlätta för familjer som har det sämre ställt ekonomiskt väljer vi att inkomstpröva avgiften till kulturskolan. På så vis säkerställer vi att det inte endast är barn till välbeställda föräldrar som har råd att ta del av kulturskolans utbud.

- Återinför Örebronormen i försörjningsstöd för barnfamiljer.
- Inkomstpröva avgiften till kulturskolan.

Stöd till tjejer, kvinnor och barn

Staten, regioner och kommuner måste ta ett mycket större ansvar för att stoppa mäns våld mot kvinnor och barn. Vänsterpartiet prioriterar därför förbättringar i kommunens arbete för att förebygga, stoppa och stödja vid våld i nära relationer. Kommunen måste ta ett tydligt ansvar för de kvinnor och barn som utsätts, men också för att förebygga våldsutövande, i synnerhet bland män.

Den nationella lagstiftningen, där barnkonventionen numera är svensk lag, stärker kravet på kommunen att agera för barns skydd och rättigheter. Det innebär också att arbetet med våldsutsatta mödrar måste inkludera ett tydligt barnperspektiv.

Kvinnor med funktionsnedsättning riskerar i högre utsträckning att utsättas för våld i nära relation. När kvinnan med funktionsnedsättning vill bryta upp är stödet från samhället ofta inte anpassat efter hennes behov, det finns färre skyddade

boenden som är anpassade för olika typer av funktionsnedsättningar och personal som har kunskap inom funktionshinderområdet har inte kunskap om området våld i nära relationer; medan personal som har kunskap om våld i nära relationer saknar kunskap om funktionsnedsättningar.

Våld i nära relationer kan se ut på många olika sätt, det kan till exempel vara fysiskt, psykiskt, ekonomiskt eller digitalt. Oavsett uttryck är det avgörande att kommunen erbjuder tydliga ingångar till hjälp, och att det är tryggt och enkelt att ta kontakt.

Centrum mot våld i nära relation spelar en viktig roll i att stötta våldsutsatta – men också våldsutövare. Vänsterpartiet vill att deras förebyggande arbete med personer som utövar våld eller riskerar att göra det stärks. På sikt vill vi utreda möjligheten att inrätta ett kriscentrum för män i Örebro, för att erbjuda stöd och förändringsarbete i ett tidigt skede.

Kvinnohuset i Örebro gör ett ovärderligt arbete med skyddat boende, jourverksamhet och stöd. Tjejjouren erbjuder ett tryggt stöd för flickor och unga kvinnor via chatt, telefon och mejl. Båda dessa verksamheter är beroende av fortsatt och utökat kommunalt stöd.

Hedersrelaterat våld och förtryck riskerar att allvarligt begränsa flickors och hbtqi-personers liv och frihet. Arbetet mot detta måste ske i samverkan mellan förskola, skola, socialtjänst och civilsamhälle, och ha både ett kortsiktigt skyddsfokus och ett långsiktigt förändringsarbete.

Kommunens *handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck* är ett viktigt styrdokument som innehåller många relevanta verktyg för arbetet. För att få verklig effekt behöver handlingsplanen bli känd, använd och integrerad i samtliga berörda verksamheter. Det är avgörande att planen inte blir en hyllvärmare, utan ett levande dokument som följs upp, utvärderas och utvecklas i takt med verksamheternas behov och samhällets förändringar. Vänsterpartiet ser det som en prioritet att arbetet med planen intensifieras och ges tydlig styrning.

- Ge utökat stöd till Centrum mot våld i nära relation.
- Ge utökat stöd till Kvinnohuset och Tjejjouren i Örebro och deras verksamheter.
- Följa upp och aktivt arbeta med kommunens handlingsplan mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
- På sikt utreda möjligheten att inrätta ett kriscentrum för män.

Ökad jämställdhet i Örebro

För Vänsterpartiet är jämställdhet inte förhandlingsbart. Det ska inte kunna vägas mot andra politiska mål eller väljas bort med hänvisning till bristande

resurser. Jämställdhet handlar om mänskliga rättigheter, om rättvisa och om att bygga ett hållbart samhälle där alla får samma möjligheter.

Vänsterpartiet driver förslag för ökad jämställdhet inom samtliga politikområden och vill att Örebro kommun ska vara en vägledande kraft i jämställdhetsarbetet. Det gäller både i fördelning av resurser och i utformningen av kommunens verksamheter och service.

Strategin *För ett jämställt Örebro 2016–2025* ska fortsatt vara styrande för kommunens jämställdhetsarbete. Jämställdhetsdelegationen behöver ett starkare uppdrag som pådrivande kraft, med uppföljningsansvar och möjlighet att samordna och utveckla kommunens insatser.

Ett strukturerat jämställdhetsarbete kräver att jämställdhetsperspektivet integreras i hela budgetprocessen, genom så kallad gender budgeting. Det kräver också att alla individbaserade beslut baseras på könsuppdelad statistik och föregås av könskonsekvensanalyser. För att lyckas med detta måste kommunen erbjuda nödvändig kompetensutveckling och säkerställa att jämställdhetsarbetet inte blir beroende av enskilda eldsjälar.

Jämställdhet skapas också i det vardagliga arbetet – i bilderna vi visar, i orden vi använder och i vilka vi ger utrymme att representera kommunen. Vem får vara expert? Vem syns i våra broschyrer, på hemsidan eller i sociala medier? Kommunen ska göra medvetna, jämställda val i all sin kommunikation – ett arbete som inte kräver nya resurser, men däremot medvetenhet och vilja.

- Stärk kommunens arbete med gender budgeting och konsekvensanalyser.
- Synliggöra kvinnor och män på ett jämställt sätt i all offentlig kommunikation genom medvetna val av bildspråk, språkbruk och representation i kommunens kanaler.

Stöd till människor - en bättre framtid

Ökade ekonomiska klyftor och utbredd fattigdom riskerar att skapa splittring mellan människor och stadsdelar samt ge en känsla av att vara övergiven av samhället. Samhällets närvaro behöver därför öka i våra utsatta områden och det ska finnas god tillgång till samhällsservice som till exempel öppna och tillgängliga bibliotek. Vi vill även säkerställa att ombyggnationen och utvecklingen av Brickebacken centrum planeras för lämpliga lokaler för scenkonst. Mer jämlika samhällen innebär tryggare samhällen där kriminaliteten inte får plats.

För att säkerställa ett inkluderande samhälle för barn och unga där de har många olika möjligheter att skapa en positiv framtid så måste vi ge våra invånare rätt förutsättningar. Ansvar för att stävja kriminalitet ligger ytterst hos polisen, men när kommunen misslyckas med att ge örebroarna rätt förutsättningar ökar risken att hamna i kriminalitet. Personer som har hamnat snett i livet måste få ett bättre stöd att kunna ta sig ur destruktiva sammanhang. Kommunen behöver också aktivt jobba med förebyggande insatser. Vi vill därför se över möjligheten

att inrätta ett särskilt ungdomsteam med spetskompetens. Ett sådant team kan till exempel bestå av fältassistenter, socialsekreterare, fritidspedagoger och kuratorer. Teamet kan vara en värdefull tillgång i att hjälpa unga att ta sig ur ett kriminellt liv men även bedriva socialt förebyggande arbete för att fånga upp barn och unga innan de hamnar där.

Vivalla och Brickebacken är två av Örebros största bostadsområden, med över 1200 ungdomar mellan 16–24 år. Områdenas unga befolkning har en enorm potential och kommer framöver bli en viktig del av vårt gemensamma samhälle, vårt näringsliv och vår kreativa sektor. Vi vill fånga upp och motivera dessa unga vuxna genom att skapa ett nav där de kan möta kommunen och det civila samhället. Vi vill möjliggöra närvaro för olika stödverksamheter som till exempel Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, socialtjänsten, Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen samt kommunens avhopparverksamhet. Ungdomscentret som kan drivas av kommunen tillsammans med exempelvis privata näringslivet och civilsamhället ska erbjuda enkla vägar till olika former av stöd och kommunal service. Sammantaget kan detta ungdomscenter hjälpa unga in på rätt bana.

- *Utreda möjligheten att tillsätta ett ungdomsteam.*
- *Utreda möjligheten att starta ett ungdomscenter i Vivalla och Brickebacken.*

Rättvis tillgång till näringsrik mat för äldre

Tillgång till näringsrik och god mat är grundläggande både för ett hälsosamt och aktivt liv. Ökade priser på varor, mat och el slår hårt mot Örebros hushåll, inte minst mot de som redan har det sämre ställt.

Vissa äldre har ibland svårt att få i sig tillräckligt med näring, och med en växande del fattigpensionärer riskerar problemet att förvärras. Vänsterpartiet anser därför att det är extra viktigt att den mat som tillhandahålls genom Mat idag – kommunens kostorganisation för äldre invånare – tillhandahåller måltider med låga priser. Vi vill dessutom att kommunen permanentar möjligheten för äldre personer att köpa mat i skolmatsalar till självkostnadspris. Detta skulle motverka matsvinn, säkerställa att äldre får i sig bra mat och samtidigt innebära positiva sociala effekter. Det långsiktiga målet är att de som vill ska kunna äta i skolmatsalen. Det skapar social samvaro, ökar vuxennärvaron i skolan och skapar positiva psykosociala effekter.

- *Ge äldre möjlighet att köpa mat i skolmatsalar till självkostnadspris.*

Utbildning

Mindre barngrupper och fler vuxna i förskolan och skolan

I förskolan läggs grunden för varje barns framtid, det är första steget i utbildningskedjan och helt avgörande för hur man sedan klarar skolan. Men i dag är barngrupperna ofta för stora och personalen för få. Även om kommunerna valde att prioritera förskolan högst upp på listan så räcker inte resurserna till. Mer

än varannan barngrupp är idag större än vad Skolverket rekommenderar. Vänsterpartiet vill därför lagstifta om mindre barngrupper och högre personaltäthet i förskolan.

Antalet barn i förskolan minskar under de kommande åren. I samband med detta ser vi en möjlighet att minska de orimligt stora barngrupperna som skapar en otrygg miljö för barnen och en ohållbar arbetsmiljö för personalen. I Örebro kommun väljer vi att införa ett maxtak i enlighet med Skolverkets allmänna råd som är 6–12 barn i en grupp där barnens ålder är 1–3 år, respektive 9–15 barn i en grupp där barnens ålder är 4–5 år. Vi vill även införa ett maxtak på 4 barn per pedagog i varje barngrupp.

Den konstanta otillräckligheten som personalen inom förskolan och skolan upplever är inte hållbar eller gynnsam för vare sig barn eller personal. I stället för återkommande nedskärningar bör vi ta tillfället i akt och säkerställa att vi till att börja med minskar ner barngrupperna och höjer personaltätheten.

Förutom att freda förskolan och grundskolan från nedskärningar väljer vi att behålla ramen så att varje barn kan få ökade resurser. I stället för att dra ner på personal och minska budgeten i takt med att barnantalen sjunker så väljer vi att fortsätta med tidigare finansiering. Då antalet barn skiljer sig åt i olika områden och på olika förskolor så bör denna kompensation fördelas på ett sätt så att alla kan ta del av det på ett rättvist sätt. Sammantaget leder detta i praktiken till mindre barngrupper och fler vuxna per barn.

Vi vet att mindre barngrupper krävs för att bedriva en utvecklande pedagogisk verksamhet enligt läroplanen, för att öka tryggheten hos barnen men också för att förbättra arbetsmiljön för personalen. Genom att satsa på fler vuxna i både förskolan och skolan skapar vi bättre förutsättningar för både barn och personal.

Vänsterpartiet vill att kommunen ska bli bättre på att tillgodose behoven hos barn med särskilda behov, som exempelvis barn med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Vi vill därför säkerställa att barn tidigt får tillgång till insatser utifrån de egna behoven. Detta arbete måste börja redan i förskolan och följa barnen genom skolgången, något som kräver god tillgång till pedagoger men även rimliga storlekar på barngrupper. För att göra det krävs fortbildning av befintliga lärare men även säkerställande av tillgång till elevassistenter, speciallärare och specialpedagoger. Utöver det krävs välfungerande samarbeten med skolpsykologer, kuratorer och skolsköterskor.

- *Satsning på minskade barngrupper i förskolan.*
- *Höjd personaltäthet i förskola och grundskola.*
- *Säkerställa att barn med särskilda behov får tillgång till insatser tidigt.*

Gratis frukost i skolan

Tillgång till näringsrik och god mat är grundläggande för ett hälsosamt och aktivt liv, men även för att kunna ta till sig kunskap och utvecklas i skolan. Ökade priser

på dagligvaror, mat och el slår hårt mot Örebro hushåll, inte minst mot de som redan lever med små ekonomiska marginaler. Örebro barn riskerar att få ett lägre och sämre matintag under helgen vilket bland annat påverkar deras möjlighet att prestera bra i skolan. För att alla elever oavsett bakgrund ska få likvärdiga förutsättningar att lyckas i skolan är det avgörande att huvudmannen har ett gott arbete för att alla elever ska ha samma möjligheter i skolan, detta kallas för det kompensatoriska uppdraget. Vänsterpartiet anser att det är hög tid att det kompensatoriska uppdraget tas på allvar av politiken i Örebro kommun och väljer därför att införa gratis frukost för elever i grundskolan.

- *Satsning på gratis frukost till elever i grundskolan.*

Jämlik möjlighet till måloppfyllelse i skolan

För Vänsterpartiet är det viktigt med satsningar på barn och unga. Arbetet med att få fler elever att uppnå studiemålen och att skapa en jämlik skola där alla elever får rätt förutsättningar måste prioriteras. Alla barn och unga ska ha lika möjligheter att delta och utvecklas i skolan. Barns ekonomiska, kulturella, etniska eller religiösa bakgrund ska inte påverka rätten till en jämlik skola. När elever med olika bakgrund möts i skolan så läggs grunden för ett mer sammansvetsat samhälle. Därför är vår skola konfessionsfri med målsättning om att religiösa friskolor helt avskaffas. Vi måste ge alla pedagoger och annan viktig personal i skolan de resurser som krävs för att göra detta på bästa sätt.

En förutsättning för att uppnå lika möjligheter för alla elever är en läxfri och avgiftsfri skola. Genom att anställa mer personal i skolan kan all utbildning ske på ordinarie skoltid. Fler vuxna per barn skapar ökad studiero och säkerställer att elever med behov av extra stöd kan få det utan användning av läxor. Som en del av att skapa en läxfri skola behöver skolor och elever även jobba med utvecklandet av studieteknik. Det finns goda exempel med läxfria skolor, bland annat i Växjö, och det är fullt möjligt att införa även i Örebro om den politiska viljan finns.

Ekonomiska förutsättningar och familjesituation ska inte påverka barns självkänsla eller möjlighet att delta i skolans aktiviteter. Att elever uppmanas att ta med egen matsäck, fika eller redskap till skolans aktiviteter strider mot principen om att skolgången ska vara avgiftsfri. Det innebär en belastning för ekonomiskt utsatta familjer och skapar en negativ stress för de barn som sällan eller aldrig har råd eller möjlighet att ha med sig fika, frukt eller andra redskap.

För Vänsterpartiet är det viktigt att prata om att öka elevers kunskaper och måloppfyllelse. Satsningar bör baseras på forskning och samtidigt ha ett tydligt elevfokus. Det behöver inte alltid vara åtgärder i klassrummet som ökar elevers kunskaper. Vi har under längre tid sett en oroväckande ökning av psykisk ohälsa hos ungdomar. Vi ser att bland annat grupper som transpersoner sticker ut i statistiken, särskilt när det kommer till självmordsfrekvensen. För att minska den psykiska ohälsan bland unga behöver elevhälsan vara mer närvarande både på grundskole- och gymnasienivå. Det kan även finnas andra faktorer som påverkar

elevers måluppfyllelse negativt så som trångboddhet, psykisk ohälsa eller missbruksproblematik. Vi satsar därför på sociala förebyggande insatser som ökar måluppfyllelsen. Det kan exempelvis handla om att få hemmasittare tillbaka till skolan, stötta elever som har svårt att uppnå målen genom extrainsatser eller punktinsatser eller hjälpa en enskild familj att söka ekonomiskt stöd. Dessa förebyggande insatser kan även handla om att stötta föräldrar i sitt föräldraskap eller ge Socialtjänsten möjlighet att jobba mer med uppsökande arbete.

- *Säkerställ att skolan är läxfri och avgiftsfri för en mer jämlik skola.*
- *Satsning på socialt förebyggande insatser som ökar måluppfyllelsen.*

Säkra barns rätt till språket

Att kunna kommunicera med andra utgör grunden för lärande och utveckling. Barns språkutveckling, självkänsla och identitet formas långt innan de börjar läsa och skriva. För barn med andra språk än svenska som modersmål behöver kommunen bli bättre på att ta vara på flerspråkig personal i förskolan. För flerspråkiga barn är undervisningen i modersmål och rätten till studiehandledning viktig då det bidrar till kunskapsutvecklingen. Till skillnad mot hur det fungerar idag måste modersmålsundervisningen organiseras så att eleverna med lätthet kan delta.

Teckenspråkiga barn som är döva eller har en hörselnedsättning eller hörande barn till döva föräldrar behöver få möjlighet att utveckla sitt modersmål – teckenspråket. Enligt Förskolans läroplan har alla barn rätt till en stimulerande miljö där de får förutsättningar att utveckla sitt språk, detta gäller självklart även teckenspråkiga barn. Sedan barnkonventionen blev svensk lag är det kommunens skyldighet att säkerställa att alla barn kan göra sin röst hörd oavsett vilket modersmål barnet har. De barn som har teckenspråk som sitt modersmål bör därför ha tillgång till en fullt teckenspråkig miljö i förskolan.

- *Tillgängliggöra modersmålsundervisningen.*
- *Säkerställ att döva barn har tillgång till en fullt teckenspråkig miljö i förskolan.*

Bibliotek för lärande

En hörnsten i lärandet är läsande och läsförståelse. Skolbiblioteken är en viktig och lagstadgad resurs för detta. Ändå är skolbiblioteken på grundskolenivå ofta nedprioriterade och saknar ofta anställda bibliotekarier. Så har det varit under lång tid trots en omfattande debatt om att läsandet bland barn och ungdomar, särskilt unga pojkar, har minskat. Vi vill se krafttag för att ändra på detta. Böcker läser sig inte själva och en bibliotekarie är en mycket viktig resurs för en skola. På sikt behöver skolbiblioteken ses över och rustas upp. Varje skolbibliotek ska ha regelbunden tillgång till bibliotekarie ett flertal tillfällen i veckan. För att skapa läslust bland barn och unga ser vi också gärna ett utvecklat samarbete mellan biblioteken och skolorna.

- *Säkerställ att alla skolor har tillgång till skolbibliotek med bibliotekarie.*

En medveten förskola och skola

Barn och unga ska få utvecklas utifrån sina förutsättningar och sin person, inte sin könstillhörighet, könsuttryck eller könsidentitet. Med medveten och utbildad personal i förskola, skola och på fritidshem stimuleras barnens upptäckarglädje och lust att lära. En kontinuerlig fortbildning av personalen är viktiga redskap i arbetet för att alla ska nå kunskaps- och värdegrundsmålen.

Vi vill att all personal i förskola, skola och fritidshem ska utbildas i normkritik och normkreativitet. Vissa skolor och fritidshem har börjat att utveckla en bättre hbtqi-kompetens. Arbetet bör fortsätta för att öka kunskaperna och förbättra bemötandet inom förskolor, skolor och fritidshem från förskola till gymnasiet. Enligt forskningen utgör transpersoner en av de mest utsatta grupperna i samhället. Personal inom elevhälsoteamen bör därför utbildas inom transkompetens.

För att unga tjejer ska känna en större trygghet i sin vardag vill vi möjliggöra utbildning i feministiskt självförsvar under utbildningstiden. Detta skulle exempelvis kunna ske i samarbete med studieförbunden eller inom ramen för ordinarie idrottsundervisning.

Vi avsätter också en pott för simskola, som skolor kan söka medel ur för att täcka kringkostnader som exempelvis resor till och från simundervisningen.

- *All personal i förskola, skola och på fritidshemmen bör utbildas i normkritik, genus och jämställdhet. För att säkerställa detta bör det utredas om det finns en möjlighet att tillsätta en kommungemensam pedagog med specialkompetens på området.*
- *Sträva efter att ge personal inom elevhälsoteamen transkompetens.*
- *Möjliggöra utbildning i feministiskt självförsvar under utbildningstid.*
- *Tillgängliggöra simskolor för alla skolor i kommunen.*

Bostad

Billiga bostäder som matchar Örebroarnas behov

Bostadsbristen och de stigande bostadspriserna får stora konsekvenser både på individ- och samhällsnivå. Det utgör ett hinder för allt från integration och tillväxt till att kvinnor som lever i våldsamma relationer hindras från att bryta upp och gå vidare.

Under många år och än idag säljer styrande partier ut flera delar av Öbos bostadsbestånd. Trots invändningar från oss i Vänsterpartiet tillsammans med allmänheten och Hyresgästföreningen valde styrande partier under 2023 att ändra i Öbos bolagsordning så att Öbo numera kan sälja fastigheter till ett värde av cirka 150 miljoner kronor utan insyn från politiken och allmänheten. Under 2024 beslutade Öbos styrelse att göra sig av med 122 lägenheter, utan politikens inblandning, och våra farhågor om fortsatta utförsäljningar av allmännyttan har besannats och pågår fortfarande.

Många av Öbos lägenheter är byggda i mitten av 1900-talet och det finns ett stort renoveringsbehov. Samtidigt har vi sett hur renoveringar har genomförts utan större inflytande från hyresgästen ofta innebär stora hyreshöjningar. Vänsterpartiets hållning är att hyresgäster inom Öbo ska ges större inflytande, möjlighet att bo kvar under renovering och inte betala för renoveringar i form av kraftigt höjda hyror. Vi väljer därför att stoppa den vinst som Öbo årligen tvingas betala till Örebro kommun. Dessa pengar ska i stället återinvesteras i Öbo så att nödvändiga renoveringar kan genomföras utan chockhöjningar av hyran. Förutom att stoppa vinstuttaget så vill vi även att Öbo lämnar Fastighetsägarföreningen som driver på för marknadshyror samt att de vidtar åtgärder för att pressa ner hyror vid nyproduktion.

Flera grupper i samhället, till exempel studerande, ensamstående äldre och personer med funktionsnedsättning har idag svårt att hitta ett billigt boende som passar behoven. Att skapa ett boende där olika grupper skulle kunna mötas ger inte bara stora möjligheter för integration utan även möjligheten att bryta ofrivillig isolering som vi vet är ett stort problem i dagens samhälle. Vi vill därför att kommunen ska utreda möjligheten till en ny form av flexibla boenden som kan skifta form beroende på hur behovet ser ut i kommunen. Skapandet av nya boendeformer som denna kan förslagsvis vara ett samarbete mellan flera olika kommunala verksamheter så som Öbo, Örebroporten och Lokalförsörjningsavdelningen men skulle även kunna inkludera mer innovativa tankar från Universitetet. Genom att omvandla redan befintliga kommunala lokaler och byggnader vill vi möjliggöra en boendetrappa för seniorer där boendet anpassas utefter seniorens behov och möjlighet.

- Slå vakt om hyresrätten och motverka utförsäljningar inom Öbo.
- Stoppa vinstuttaget från Öbo och Futurum genom ändrade ägardirektiv.
- Motverka hyreshöjningar i allmännyttan – använd slopat vinstuttag till renoveringar.
- Ställ krav på låga hyror vid renoveringar och nyproduktion i Öbos ägardirektiv.
- Möjliggör att hyresgäster får inflytande och kan bo kvar under renovering.
- På sikt utreda formerna för en ny flexibel boendeform.
- Möjliggöra en boendetrappa för seniorer.

Bostad, stöd och uppsökande verksamhet mot hemlöshet

Det finns många människor i Örebro som permanent eller tillfälligt saknar bostad. Det kan handla om personer som har bott i kommunen länge eller om de som nyligen kommit hit. Vi vet att det finns många olika anledningar till att människor hamnar i hemlöshet – psykisk ohälsa och missbruk är två vanliga orsaker. För att människor ska kunna arbeta med omkringliggande problem är en bostad en grundläggande förutsättning. Att ta tag i och bli kvitt ett missbruk försvåras till exempel avsevärt om denna person också saknar en egen bostad.

Bristen på bostäder med rimlig hyra i Örebro gör det allt svårare att hjälpa hemlösa tillbaka till en stabil och hållbar tillvaro. Barnfamiljer har oftast möjlighet att få förebyggande stöd, vi vill att även vuxna utan barn ska kunna ta del av detta stöd. Kommunen har en hemlöshetsstrategi som pekar ut flera viktiga

insatser och samarbeten med målet om att ingen örebroare i Örebro ska vara hemlös. Vänsterpartiet är positiva denna strategi och det är viktigt att kommunen prioriterar att komma framåt i detta viktiga arbete.

Kommunen och Öbo driver tillsammans projektet *KvarBo* som syftar till att stötta och hjälpa människor som riskerar att hamna i hemlöshet. Vi är positivt inställda till *KvarBo* men vill på sikt se en utveckling av projektet för att säkerställa att Örebro kommun möjliggör ett mera långsiktigt arbete mot hemlöshet. Det kan till exempel ske genom att ge socialtjänsten resurser för att samverka med hyresvärdar och vården så att de kan söka upp människor som inte klarar av att hantera sin vardagsekonomi innan de blir vräkta. Detta skulle ge möjligheten att utreda vilket stöd som behövs i ett tidigt skede. Kontakten med till exempel psykiatri eller missbruksvård skulle kunna ske innan problemen blir så allvarliga att de leder till hemlöshet.

Örebro kommun ska ha kompetensen att tillgodose behoven för äldre människor med missbruksproblematik. Idag har äldre människor med ett aktivt missbruk ingenstans att vända sig. För att nå denna grupp har Vänsterpartiet föreslagit att kommunen inrättar ett särskilt team med missbrukskompetens.

- *Se över möjligheterna till att utveckla projektet KvarBo för att motverka hemlöshet.*
- *Verka för att inrätta ett särskilt team med missbrukskompetens för att kunna nå äldre personer med ett aktivt missbruk.*

Kap 2: Ett hållbart Örebro idag och för framtiden

Regeringen tillsammans med Sverigedemokraterna har genomgående visat ett starkt ointresse för att lösa de omfattande klimatproblemen och för att Sverige ska uppnå målen i Parisavtalet. Tvärtom genomför de en hänsynslös nedskärningspolitik på miljöområdet och har sjösatt åtgärder som i stället ökar Sveriges utsläpp. På nationell nivå har vi föreslagit ett omfattande investeringspaket om 700 miljarder för att accelerera klimatomställningen.

Inte heller i Örebro kommun prioriterar styrande partier den nödvändiga klimatomställningen tillräckligt högt. Kommunen har högt uppsatta klimatmål, bland annat att vi ska vara klimatneutrala år 2045. För att uppnå detta måste vi investera i klimatet och prioritera den nödvändiga klimatomställningen.

Vi vill ta kontroll över klimatomställningen i Örebro kommun genom billigare kollektivtrafik och gröna satsningar som både handlar om lokal livsmedelsförsörjning, elproduktion och utveckling av grön teknik och innovationer.

Billigare kollektivtrafik för klimat och jämlikhet

En klimatomställning som fungerar kräver att det är enkelt, billigt och tillgängligt att välja kollektivtrafiken. Målsättningen är att fördubbla resandet med kollektivtrafiken och minska bilismen. Vi vill därför återinföra en 3-timmarsbiljett

i stadstrafiken, i stället för dagens en-timmesbiljett. Det gör det lättare att uträtta flera ärenden på en biljett, särskilt för äldre och låginkomsttagare – och bidrar samtidigt till att fler kan ställa bilen. Det är både en klimatåtgärd och en viktig plånboksfråga.

Vi samarbetar med Vänsterpartiet i regionen för att sänka biljettpriserna och förbättra kollektivtrafiken, särskilt på landsbygden. För oss är det självklart att färdtjänsten ska likställas med övrig kollektivtrafik, både i kostnad och pålitlighet – med mål om resegaranti och ökad punktlighet.

- *Satsa på att återinföra 3-timmarsbiljett i stadstrafiken*
- *Arbeta för att färdtjänstresor ska kosta lika mycket som en vanlig bussbiljett*

Örebro – Sveriges bästa cykelkommun

Örebro har alla förutsättningar för att bli en av Sveriges bästa cykelkommuner året runt. Stadskärnan är tät och många bor på cykelavstånd från centrum. Vi vill att kommunen utreder hur fler kan färdas på cykel inom hela kommunen. Det kräver bättre cykelinfrastruktur, trafiksäkra korsningar, fler pumpstationer och möjlighet till trygg cykelparkering, både i centrum och vid viktiga knutpunkter. Elcyklar gör det möjligt att pendla längre, och därför behöver cykelvägarna hålla hög standard även i ytterområden.

- *Utreda möjligheterna att färdas på cykel inom hela Örebro kommun*

Fler hållbara sätt att ta sig fram i Örebro

Det ska vara enkelt och billigt att ta bussen, även från landsbygden. Därför behövs pendlarparkeringar nära kollektivtrafik, bättre cykelvägar till större tätorter och möjligheten att ta med cykeln på bussen.

Att cykelställen togs bort från landsbygdsbussarna i senaste upphandlingen går helt emot målet om ökad cykling och minskad bilism – det måste åtgärdas. För dem som ändå behöver bilen, exempelvis de som bor långt från kollektivtrafik, ska det finnas genomtänkta pendlingslösningar.

Vi vill också se över möjligheterna att sänka hastigheten på vissa gator, samt införa fler så kallade sommargator och permanenta gånggator i centrala Örebro. För att möjliggöra en långsiktigt hållbar kollektivtrafik stödjer vi även införandet av Bus Rapid Transit (BRT) i Örebro.

- *Skapa fler sommargator, permanenta promenadstråk och gånggator i centrala Örebro*
- *Se över på vilka vägar och gator det är lämpligt att sänka hastigheten*
- *I investeringsprogrammet, utreda pendlarparkeringar på strategiskt tillgängliga platser*
- *Verka för att det ska vara möjligt att ta med cykeln på länsbussar*

Utveckling, forskning och arbeten inom miljösektorn

Örebro kommun ska ligga i framkant när det kommer till klimat- och miljöarbete. Vi vill göra verklighet av klimatmålen som återfinns i hållbarhetsprogrammet genom att skapa ett miljöjobbcenter. Där skulle kommunen kunna arbeta aktivt för att sammanföra behoven av nya jobb med ett långsiktigt hållbart klimatarbete. Det

finns också mycket att vinna på att integrera olika människor på landsbygden och ta hjälp av deras erfarenheter i till exempel jordbruk och gröna näringar.

Kvinnerstaområdet skulle kunna bli ett nav för en framtida arbetsmarknad där det gröna, klimatet och miljön står i centrum. Det kan handla om gymnasieutbildningar och vuxenutbildningar med inriktningar på ekologiska livsmedel, miljöteknik, klimatanpassning men också på andra utvecklingsprojekt i samverkan med näringslivet. Miljöjobbcentret skulle kunna bidra till positiv samverkan genom att exempelvis hjälpa näringsliv att utveckla klimatteknologi eller klimatsmarta produkter. Det skulle även kunna innebära utveckling av yrkesutbildningar i skog-, naturbruk och gröna innovativa näringar. Vi ser ett framtida samarbete mellan Örebro kommun, Örebroporten, näringslivet, regionen, universitetet, arbetsförmedlingen och civila samhället för fler gröna jobb men även minskad arbetslöshet.

Det finns idag en stor efterfrågan på, men även kompetens, om nya produkter och grödor, så kallade novel foods. Det finns en stor potential i att skapa förutsättningar för att odla nya grödor i länet, men också svårigheter och restriktioner. Här kan kommunen ta en större roll genom att stötta och informera om vad som gäller och vilka möjligheter som finns.

- *Satsa på att starta ett klimat- och miljöjobbcentrum i Kvinnersta i samarbete med näringsliv, universitetet, föreningsliv och kommunen.*

Naturens plats i kommunen

Vänsterpartiet vill göra Örebro till en mer hållbar kommun – en plats där både människor och natur får utrymme att växa. Kommunen har högt uppsatta klimatmål, bland annat att vi ska vara klimatneutrala till 2045, vilket kräver en ekologisk omställning.

Vi vill se en stadsplanering som utgår från att bevara odlingsbar mark, främja biologisk mångfald och skapa goda förutsättningar för ekosystemtjänster. För att nå en högre grad av självförsörjning av livsmedel behövs tydliga mål och strategier för att skydda den biologiska mångfalden. Det innebär att kommunen bör satsa på närodling, motverka monokulturer och bevara jordbruksmark.

I stadsmiljön vill vi skapa sammanhängande gröna korridorer för pollinerande insekter, etablera mer grönska och ätbara inslag i parker, på skolgårdar och lekplatser samt möjliggöra stadsodlingar. Kommunen bör satsa på inhemska växter och uppföra kommunala insektshotell.

Vi vill även utveckla arbetet med gröna förskolor och säkerställa att nya skolgårdar planeras med hög grönytefaktor som grund. För många barn är tiden på förskolan eller fritids den enda tiden de vistas utomhus – då måste utemiljön vara grön, tillgänglig och inspirerande.

Samtidigt måste kommunen aktivt minska sitt klimatavtryck. Det kan ske genom att utreda och införa metoder för att minska koldioxidhalten i atmosfären, till

exempel genom att återställa våtmarker, producera biokol eller verka för kalhyggesfri skogsavverkning.

- *Skapa gröna korridorer, ätbara inslag och stadsodlingar i centrala Örebro.*
- *Främja inhemska arter och inrätta kommunala insektshotell.*
- *Fortsätt utveckla gröna förskolor och skolor med mer grönska och ätbara inslag*
- *Skapa ängsmiljöer i vissa parker för att gynna pollinatörer.*
- *Ta fram en plan för att bevara och säkerställa tillgången på jordbruksmark.*
- *Aktivt arbeta för att minska kommunens klimatavtryck.*

Klimatsmart energi och hållbara val

Elen är fortfarande dyr, och elkrisen 2022 visade tydligt hur viktigt det är att bli mer självförsörjande på klimatsmart energi. Vänsterpartiet vill att kommunala bolag, såsom Öbo, Futurum och Örebroporten, utreder möjligheten att anlägga solceller samt installera gröna tak och fasader. Vi vill även se lösningar där privatpersoner och företag kan abonnera på eller köpa in sig i kommunala solcellsanläggningar.

För att möta det ökande behovet av laddinfrastruktur för elbilar bör bolaget Bixia Gryningsvind AB, som till 40 % ägs av kommunen, utreda behov, placering och kostnader för laddstolpar runt om i kommunen. Kommunens fordonsflotta ska samtidigt vara ett föredöme, med målet att så snabbt som möjligt bli fri från fossila bränslen.

Samtidigt kan klimatsmarta val också göras i vår vardag – inte minst i maten. Vegetarisk mat ska inte ses som ett alternativ för de redan övertygade, utan som en självklar del av framtidens hållbara kost. Vi vill att vegetarisk kost ska vara norm vid kommunens arrangemang och konferenser. Genom att satsa på smak, tillgänglighet och kunskap kan vi förändra attityder och öka acceptansen i grupper som annars är skeptiska. Det är bra för klimatet, folkhälsan och kommunens ekonomi, samtidigt som det minskar behovet av specialkost.

- *Utreda möjligheten att anlägga solceller genom kommunala bolag.*
- *Underlätta för hushåll och företag att abonnera på solceller.*
- *Anlägga gröna tak och fasader på kommunala byggnader.*
- *Utreda laddstolpars behov, placering och kostnad i kommunen*
- *Fossilfri kommunal fordonsflotta.*
- *Vegetarisk kost som norm vid kommunala arrangemang.*

Bygga klimatsmart och ta kontrollen över resurserna

För att nå klimatmålen måste Örebro kommun ta större ansvar i hela bygg- och konsumtionskedjan. Det innebär att återanvända mer och köpa nytt mindre. Vi vill att kommunen systematiskt arbetar med återbruk, till exempel av möbler, byggmaterial och teknik. Den nya återbruksbutiken i Örebro är ett steg i rätt riktning – men återbruk måste genomsyra fler delar av kommunens verksamheter. Även inom byggsektorn finns stora klimatvinster att hämta. Kommunen bör utbilda nyckelpersoner i cirkulärt byggande och säkerställa att byggmaterial som stål och betong återanvänds i så hög grad som möjligt vid nybyggnation och renoveringar.

På så vis minskar vi både klimatpåverkan och kostnader.

Samtidigt behöver kommunen ta större kontroll över bostadsbyggandet.

Vänsterpartiet vill se ett kommunalt byggbolag som fokuserar på att bygga mindre och billigare hyreslägenheter, studentbostäder samt boenden inom äldreomsorgen och LSS. Genom längre avskrivningstider och bättre kostnadskontroll kan vi pressa hyrorna och bygga klimatsmart, exempelvis i trä eller med återvunnet material. Ett kommunalt byggbolag skulle också kunna ta ett socialt ansvar och erbjuda praktikplatser och arbetstillfällen.

Vi vill även att kommunen ser över möjligheten att inrätta en egen maskinpark för snöröjning, halkbekämpning och sandsopning. Dyra entreprenader gör idag väghållningen ineffektiv och svår att planera. Med kommunal kontroll kan resurserna användas smartare och mer hållbart över hela året.

- *Utveckla och främja kommunala verksamheter för återbruk i flera led.*
- *Utbilda personal i cirkulärt byggande och återbruk i byggprocesser.*
- *Bygg och renovera mer energieffektivt – i trä och med återvunnet material.*
- *Utred möjligheten att inrätta ett kommunalägt byggbolag med fokus på låga hyror och klimatsmart byggande.*
- *Utred en kommunal maskinpark för bättre väghållning och resursanvändning.*

Kommunägt byggbolag och kommunal väghållning

Vänsterpartiet vill att Örebro kommun skapar sitt eget byggbolag. Syftet med byggbolaget ska framför allt vara att bygga billiga och små hyreslägenheter, studentlägenheter samt olika sorters boenden inom äldreomsorgen och LSS. Ett kommunalt byggbolag skulle ha mer kontroll över kostnadskedjan, ha längre avskrivningstider och på så vis kunna sänka hyreskostnaderna. Bolaget skulle också kunna ta stort socialt ansvar för praktikplatser och arbetstillfällen för kommunens invånare.

Vid nybyggnation av bostäder ska det byggas klimatsmart. Förutom att bygga mer energieffektivt, till exempel i trä, vill vi även att man i högre grad börjar använda återvunnet byggmaterial vid nybyggnationer. Detta skulle på sikt kunna innebära en besparing samtidigt som vi minskar vår klimatpåverkan. Kommunen bör ta ett stort ansvar i markanvisningen så att de lägenheter som byggs inte får för höga hyror. Ett arbete med detta är påbörjat och vi vill se en vidareutveckling av detta.

Kommunal service som snöröjning, halkbekämpning och sandsopning har visat sig bli både ineffektiv, dyr och rörig när ansvaret överläts till marknaden. Dyra entreprenadkostnader gör ekonomin mer svårplanerad för kommunen. En kommunal maskinpark skulle underlätta vägunderhåll året runt. Vi vill därför se över möjligheten att inrätta en kommunalt ägd maskinpark så att vi kan organisera vår väghållning bättre och ha större möjlighet för en god framförhållning.

- *På sikt inrätta ett kommunalägt byggbolag.*
- *Bygg och renovera mer energieffektivt i trä och med återvunnet byggmaterial.*
- *Utreda möjligheten att inrätta en kommunalt ägd maskinpark.*

Återbruk i alla led

För att uppnå våra klimatmål behöver återanvändningen öka och konsumtionen minska. Återbruksbutiken är ett nytt inslag i Örebro och något vi ser kan utvecklas än mer för att möjliggöra klimatsmarta val. Även Örebro kommun kan minska sina inköp av nya produkter genom bland annat återbruk av möbler. Kommunen kan även köpa in återanvända produkter istället för nya när det är möjligt. På så vis ökar vi hållbarheten och minskar vårt klimatavtryck samtidigt som nya innovativa och gröna metoder främjas. I den expansiva fas som kommunen befinner sig i finns det också enorma vinster att göra genom återbruk av olika byggmaterial, även kallat cirkulärt byggande. Vi vill även se över möjligheten att återbruka byggmaterial vid nybyggnation och renoveringar. Stål, betong eller andra typer av miljöbelastande och kostsamma material skulle exempelvis kunna återanvändas när kommunala byggnader ska renoveras eller byggas från grunden, något som även skulle vara ekonomiskt gynnsamt.

- *Utveckla och främja verksamheter i kommunen som arbetar med återbruk.*
- *Utbilda nyckelpersoner i kommunen i cirkulärt byggande och återbruk i byggprocesser.*

Bättre återvinningssystem och avfallshantering

En fungerande avfallshantering blir allt mer central för att skapa en hållbar kommun. Idag är det upp till fastighetsägarna att välja vilken form av återvinning deras hyresgäster ska få tillgång till och ofta är saknas det sortering av exempelvis glas eller kartong i närområdet för boenden. 2027 får kommunen ansvar för insamling av förpackningsavfall och att erbjuda fastighetsnära insamling. Vi vill att detta arbete ska börja gälla snarast och vara klart i slutet av 2026.

Vi vill att kommunen inför ett bra återvinningssystem som gynnar kommuninvånarna. Först och främst vill vi se att kommunen inför en återvinningsnorm. Den ska vara styrande för att planera nya bostadsområden, och även tydliggöra för örebroare i befintliga områden vilken källsortering och hantering av grovsopor, småelektronik och farligt avfall man har rätt till. Fastighetsägare kan utifrån normen lösa sin källsortering på egen hand eller tillsammans med kringliggande fastighetsägare, likt parkeringsnormen fungerar idag.

- *Säkerställa att det finns bostadsnära återvinning senast i slutet av 2026.*

Nyttjande av kommunala lokaler

Kommunens byggnader ska vara en tillgång i klimatomställningen. Nya lokaler ska byggas flexibelt så att de kan användas av flera verksamheter över tid, vilket minskar behovet av nybyggnation. Befintliga lokaler behöver utnyttjas mer effektivt – både under dag- och kvällstid. Självklart ska alla nybyggnationer vara energieffektiva och utrustade med solceller. Kommunen bör också ta tåten i att ställa om till klimatneutrala och på sikt klimatpositiva fastigheter.

- Säkerställ flexibilitet vid nybyggnation av lokaler.
- Nyttja befintliga lokaler mer effektivt.

Kap 3: Trygga jobb och tid för livet

En av fem av ensamstående föräldrar med lägre inkomst uppger att de inte haft råd att äta sig mätt vid något eller några tillfällen de senaste sex månaderna. Nästan varannan i samma grupp uppger att det inte haft råd att köpa näringsriktig mat till barnen varje dag. Allt fler människor tvingas idag ta lån för att ha råd med grundläggande behov och svenskarnas skulder hos Kronofogden är de högsta någonsin. I stället för att stödja de grupper som har det sämst ställt använder högerregeringen en betydande del av reformutrymmet till att sänka skatten för höginkomsttagare.

I Örebro kommun har personalen inom äldreomsorg, skola och förskola drabbats hårt när styrande partier har valt fortsatta nedskärningar och effektiviseringar framför satsningar på arbetsmiljö och personaltäthet. Lägg där till att dessa yrkesgrupper ofta har låg lön med tunga och långa arbetsdagar. Vi väljer därför att anställa mer personal inom den hårt pressade äldreomsorgen och införa arbetstidsförkortningar med bibehållen lön på tre avdelningar inom förskola, särskilt boende för äldre och gruppboende.

Vi ser till att återinföra skobidraget till personalen inom förskolan och äldreomsorgen som nuvarande styre valde att ta bort och genomför riktade satsningar för att människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att få ett jobb.

Förutom trygga jobb med rimlig lön och bra arbetsvillkor behöver människor en meningsfull, givande och utvecklande fritid. Med en regering som kapat anslagen till studieförbunden väljer vi att genomföra satsningar riktade till föreningar och studieförbund i kommunen.

Jobb

Kortare arbetstid med bibehållen lön

Det är över hundra år sedan åtta timmars arbetsdag började införas i Sverige. Det är nu dags att skapa morgondagens hållbara, effektiva och attraktiva arbetsplatser genom att ta framtiden till Örebro kommun. Vänsterpartiet är drivande i frågan om arbetstidsförkortningar med bibehållen lön. Vi har fått igenom flera försök med sex timmars arbetsdag runt om i Sverige med fokus på kvinnodominerade välfärdsyrken. Det har förbättrat arbetsmiljön, ökat personalens upplevda hälsa samt inneburit högre kvalitet i verksamheterna.

För att flera ska vilja arbeta inom välfärden behöver kommunen göra mer för att vara en attraktiv arbetsgivare. Vi vill därför att kommunen aktivt börjar implementera arbetstidsförkortningar inom äldreomsorgen, förskolan och funktionsstöd. Mer konkret görs detta genom att sänka normalarbetstiden inom dessa yrken från 40 till 30 timmar per vecka med bibehållen lön. Sänkt normalarbetstid skulle inte bara innebära en generell förbättring av arbetsmiljön,

det skulle också höja statusen och locka fler medarbetare till välfärdsyrken i Örebro kommun.

Med förkortad arbetstid ökar den upplevda hälsan och kvalitén höjs i verksamheten när personalen mår bättre på jobbet. Dessutom krävs färre vikarier när sjukskrivningstalen sjunker som en följd av den förbättrade arbetsmiljön. Förkortad arbetstid möjliggör även en bättre fungerande schemastruktur och gör det lättare att planera bort exempelvis delade turer. Dessutom får personalen mer tid för egen fortbildning och mer tid med familj och vänner.

- *Införa arbetstidsförkortningar med bibehållen lön på tre avdelningar i olika förvaltningar i Örebro kommun.*

Tryggare jobb, säkrare bemanning

För att säkerställa en kvalitativ omsorg till kommunens barn och äldre krävs det mer personal i verksamheterna. Högre grundbemanning höjer kvalitén inom äldreomsorg, funktionsstöd och förskola samtidigt som det förbättrar arbetsmiljön för medarbetarna. Vi säger nej till dyra bemanningsföretag och vill i stället att kommunen ökar den egna bemanningen.

Personalen inom omsorgen ska vara anställd på heltid med goda arbetsvillkor. Samtidigt är det viktigt att de som vill eller behöver arbeta deltid har möjlighet till det. Örebro kommun arbetar idag med att alla tjänster som tillsätts ska vara heltidstjänster. Detta görs via den så kallade *heltidsresan*, och vi vill att arbetet med heltidsresan fortlöper under 2026.

Vänsterpartiet är likt facket och personal kritiska till hälsoscheman. Nu när det är infört i Örebro kommun väljer vi att fokusera på att införandet blir så bra som möjligt för både personal och brukare i stället, där personalens inflytande och delaktighet är avgörande.

För att få en tryggare arbetsmiljö krävs det att alla anställda har rätt till heltidsjobb, utan scheman med delade turer. Vi vill därför som ett första steg införa *Söderhamnsmodellen*, en modell som togs fram av Söderhamns kommun i samarbete med facket med syfte att minimera de delade turerna. Den går ut på att personal som har delad tur får 70 % av timlönen i uppehållsersättning, något som lett till en kraftig minskning av delade turer samt att personalen i högre grad motiveras att ta dessa pass.

Välfärdspersonalen sitter sällan still och då behövs bra arbetsskor som betalas av kommunen. Under föregående mandatperiod fick Vänsterpartiet genom sitt samarbete med då styrande partier en permanent satsning på arbetsskor. Detta valde nuvarande styret (S, M, C) att ta bort öronmärkningen på och därmed tog de även bort den permanenta satsningen. Vi inser vikten av att ha arbetsskor och har därför fortsatt med satsningen i vår egen budget.

För de som arbetar inom förskolan, där både kort och lång sjukfrånvaro är hög, ska det vara lätt och smidigt att få tag på vikarier. Så är det inte idag vilket leder till ytterligare stress för den redan hårt pressade personalen. Vi vill därför utveckla metoder för att skapa stabila vikariepooler inom förskolan och skolan. På sikt vill vi även införa detta i övriga delar av välfärden, till exempel äldreomsorgen.

- *Öka bemanningen, minska behovet av bemanningsföretag och gör kommunen till en attraktiv arbetsgivare.*
- *Inför Söderhamnsmodellen.*
- *Satsning på arbetsskor till personal inom förskola och äldreomsorg.*
- *Utveckla metoder för att säkerställa stabila vikariepooler inom förskola och skola.*

Jämlika och jämställda löner

För Vänsterpartiet är det viktigt att aktivt arbeta med lönestrukturerna i kommunen för ökad jämställdhet och jämlikhet. Otrygga arbetsvillkor, bristande arbetsmiljö och lågt löneläge förekommer i högre grad inom kvinnodominerade yrkesgrupper. I listan över yrkeskategorier med de lägsta lönerna kommer en mansdominerad grupp först på plats 13.

Vänsterpartiet vill därför se ett mål i Örebro kommun om att ingen kommunanställd ska kunna tjäna mer än tre gånger så mycket som den med lägst lön. Vi kallar modellen *Rättviselön*. Det är ett effektivt verktyg för att stegvis höja de lägsta lönerna och samtidigt minska klyftorna i samhället. Under föregående mandatperiod fick vi i Vänsterpartiet igenom höjningar av lönen för några av kommunens lägst betalda yrkesgrupper. För ökad jämställdhet i kommunen vill vi fortsätta arbetet med att minska lönegapet mellan de med högst och lägst lön. För oss är det viktigt att ha kvar denna satsning för att säkerställa en god arbetsmiljö för kvinnodominerade yrkesgrupper i kommunen. Även om mer måste göras ser vi dessa satsningar som viktiga steg för att minska skillnaderna i arbetsvillkoren mellan kvinnor och män.

Majoriteten av de som arbetar inom kommunen är kvinnor inom välfärden med låga löner och därför är en ökning av frisvårdsbidraget en feministisk satsning. Vi är väldigt glada att även nuvarande styre (S, M, C) inser fördelarna och väljer att öka friskvårdsbidraget och det är självklart något som vi helhjärtat står bakom.

Behovet av personal inom omsorg, förskola och skola ökar. I dessa yrken är män kraftigt underrepresenterade. Vi behöver därför arbeta för att utjämna denna obalans vid rekrytering och förändra normen, något som skulle gynna jämställdheten i hela samhället. En jämnare könsfördelning skulle även med stor sannolikhet föra med sig bättre löner och arbetsvillkor. Målet att utjämna könsfördelningen inom dessa yrken behöver också avspeglas i utbildningar som rör dessa yrken.

- *Inför lönemodellen Rättviselön genom att fortsätta arbeta för att höja lönen för de lägst avlönade yrkesgrupperna och därmed minska löneklyftorna*

- *Jobba aktivt med yrkesutbildningar inom förskola och omsorg med målet att också nå fler män.*

Antirasistisk strategi

Vänsterpartiet har länge efterlyst en strategi för hur kommunen tänker följa upp det antirasistiska arbetet i bemötandet av örebroarna. Antirasismen är intersektionell vilket innebär att man ser hur olika former av förtryck och diskriminering – som till exempel hudfärg, kön, funktion och religion hänger ihop och påverkar människor samtidigt. I hållbarhetsprogrammet "Vårt hållbara Örebro" fastslås bland annat att rasism och diskriminering är två områden där kommunen behöver göra fler insatser. Idag ser vi hur en strukturell rasism stänger ute människor från arbetsmarknaden baserat på exempelvis namn eller utseende. För att motverka detta vill Vänsterpartiet införa anonymiserade jobbansökningar. Dessutom krävs det att alla verksamheter får utbildning och verktyg för att bedriva ett aktivt arbete mot rasism. Det bör framför allt läggas med i medarbetarenkäten om upplevd rasism på jobbet men även genomföras en enkät som samtliga kommunala verksamheter ska använda sig av för att kartlägga den upplevda diskrimineringen i kommunen med målet att denna ska minska årligen.

- *Genomför försök med anonymiserade jobbansökningar i de tjänster som kommunen utlyser.*
- *Se över hur antirasistiskt strategiskt arbete kan införas i kommunens verksamheter.*

Arbete, etablering och jämställd integration

Att ha ett arbete och en inkomst som går att leva på skapar frihet, trygghet och en känsla av mening och sammanhang. Därför måste Örebro kommun ta ett tydligt ansvar i att minska arbetslösheten och skapa goda förutsättningar för etablering på arbetsmarknaden – särskilt för grupper som idag står långt ifrån den.

Statens nedmontering av Arbetsförmedlingen, massuppsägningar inom välfärden samt förändrad demografi har lett till att arbetslösheten ökar samtidigt som det råder kompetensbrist inom flera yrken. Det är särskilt allvarligt att personer med utländsk bakgrund eller funktionsnedsättning möter stora hinder på vägen till arbete. För att vända utvecklingen behövs en politik för både sysselsättning och en jämställd integration.

Örebro kommun har tidigare haft projektet *Breddad rekrytering* som syftade till att ge människor som står långt ifrån arbetsmarknaden möjlighet till ett anpassat arbete. Projektet som avslutades 2022 riktade sig särskilt till personer med funktionsvariationer. Vi väljer nu att avsätta medel i vår budget för att göra liknande satsningar för att underlätta för funktionsnedsatta personer att få ett arbete.

Kommunala yrkesutbildningar – gärna i kombination med språkundervisning – är ett viktigt verktyg för att korta vägen till arbete, särskilt inom bristyrken i vård,

skola och omsorg. SFI-insatser behöver ges från dag ett och bör kombineras med praktik för att stärka språket i vardagen och samtidigt ge värdefull arbetslivserfarenhet.

Det civila samhället och studieförbunden spelar här en viktig roll och kommunen måste också säkerställa att information finns tillgänglig på flera språk. Rätt till tolk i kontakt med kommunen ska vara självklar – både för rättssäkerhet och delaktighet. Även nationella minoriteter, inklusive teckenspråkiga, ska garanteras sina språkliga och kulturella rättigheter.

För att säkra kompetensförsörjningen i välfärden och samtidigt minska arbetslösheten bör kommunen också skapa fler vägar till arbete genom samverkan med kommunala bolag, näringsliv och offentliga aktörer.

Besöksnäring och turism är exempel på sektorer där kommunen kan bidra till fler jobb genom riktade insatser – inte minst i mindre orter i kommunen.

Även barnens villkor är avgörande för en fungerande etablering. Nyanlända barn måste få särskilt stöd i skolan, med resurser som kompenserar för olika förutsättningar. Barn som har genomlevt trauman ska fångas upp och erbjudas hjälp via elevhälsan.

- Satsning på att stimulera arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning.
- Minska arbetslösheten bland personer med utländsk bakgrund genom praktikplatser och yrkesutbildningar inom kommunala bristyrken.
- Erbjud kommunala yrkesutbildningar med integrerad språkundervisning, särskilt riktade till kvinnor.
- Stärk samverkan mellan SFI och praktik för att kombinera språkinläring med arbetslivserfarenhet.
- Utveckla en plan för ökad sysselsättning inom besöksnäring och turism, i samarbete mellan Örebrokompaniet och Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.
- Se till att kommunens information är tillgänglig på flera språk och att tolk erbjuds i alla relevanta kontakter.
- Stärk stödet till nationella minoriteter, inklusive teckenspråkiga, i linje med deras språkliga rättigheter.
- Utvärdera arbetet med SFI vid familjecentraler för att förbättra tillgången till språk- och samhällsinformation.
- Säkra resurser i skolan för att stödja nyanlända barn och barn som genomgått trauma.

Småföretagare, kvinnors företagande och generationsväxling

Kommunens småföretag är viktiga för Sveriges ekonomi och för sysselsättningen, men de är också viktiga för utvecklingen både på landsbygden och i kommunens mindre bostadsorter. Det är därför viktigt att kommunen stöttar och uppmuntrar både befintliga och framtida småföretagare.

Under de närmsta åren kommer en stor andel av svenska småföretagare att pensioneras. Vi ser att personer som vill bli egenföretagare i högre grad skulle kunna ta över befintliga företag om de fick rätt typ av stöttning. Det kan göras

genom projekt som sammanför blivande företagare med företagare som söker efterträdare för att gynna generationsväxling eller genom samarbete med organisationer som gör detsamma. Vi vill även att kommunen erbjuder stöd till företag som med fördel kan ställas om till kooperativägda företag.

Vi vet att kvinnor generellt har det svårare att ta sig ut i näringslivet som företagare. Det är därför viktigt att stötta och uppmuntra kvinnligt företagande. Det kan göras genom att starta upp olika typer av nätverk för kvinnor, men också om rådgivning och stöd.

- *Stötta arbetare att bilda och driva kooperativ.*
- *Samverka med organisationer som arbetar med att stötta småföretagare, kvinnors företagande och generationsväxling.*
- *Uppmuntra kvinnligt företagande med nätverkande och stöd.*

Höj kompetensen i äldreomsorgen

Vänsterpartiet har drivit igenom en nationell satsning som brukar benämnas som *äldrelyftet*. I kommunen har det inneburit ett ordentligt kompetenslyft för personalen inom äldreomsorgen. Det är viktigt att vi fortsätter att bevara och utveckla denna kompetens genom fortsatta vidareutbildningar. Utöver det behöver personal ges spetskompetens inom viktiga områden som bidrar till att äldre får en bättre omvårdnad samtidigt som vi utvecklar det förebyggande arbetet i kommunen. Som ett stöd i det arbetet behöver kontaktytorna mellan regionens sjukvård och kommunens äldreomsorg öka. Att vidareutbilda personalen inom äldreomsorgen och ge dem spetskompetens ska vara en möjlighet genom en nära samverkan mellan Region Örebro län, Örebro kommun, Örebro universitet samt Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen.

- *Fortsätt vidareutbilda personal inom äldreomsorgen och skapa möjligheter att ge personal spetskompetens.*

Feriejobb - en första ingång i framtiden

Genom att tidigt komma ut i arbetslivet förbättras chanserna att få en egen försörjning som vuxen. Fördelarna med feriejobb är många: det ökar chanserna att få jobb senare i livet, det leder till att fler väljer att vidareutbilda sig och hjälper unga att bli både mer motiverade och strukturerade. När arbetslösheten är hög minskar tillgången till feriejobb. De senaste åren har Örebro kommun tagit emot cirka 3 000 ansökningar, samtidigt kan kommunen idag endast erbjuda cirka 2 000 feriejobb. Vi vill säkerställa att så många som möjligt ska få ett feriejobb och därför ser vi att det är viktigt att kommunen samarbetar med lokala näringsidkare för att kunna erbjuda så många feriejobb som möjligt, både privata och kommunala. Med feriejobb kan vi se till att den nuvarande generationen av unga ges möjlighet att ta sina första steg ut på arbetsmarknaden. På sikt vill vi även se över möjligheten att skapa en särskild garanti till feriejobb för personer med funktionsnedsättning.

- *I samverkan med privata näringslivet verka för att fler ungdomar ska få ett feriejobb.*
- *Vid behov utöka antalet feriejobb via kommunen med målsättningen att alla som söker ska få ett.*

Anställ teckenspråkig kompetens

Det är över tio år sedan Örebro kommun utropade sig till Europas Teckenspråkiga huvudstad. Trots att kommunen har en tydlig handlingsplan samt att den teckenspråkiga gruppen är en del av arbetet med svenska minoriteter är det få anställda som har teckenspråk som modersmål. I dag är många platsannonser formulerade på ett sätt som gör att döva hindras att söka. Det finns många som är döva eller hörselskadade som har värdefull kompetens från akademiska studier. Utöver det har den teckenspråkiga gruppen även unik kunskap om dövkultur som kommunen borde ta fasta på. Vi vill att kommunen har möjlighet att, så långt det är möjligt, anställa teckenspråkig personal inom alla kommunala verksamheter. Kommunen behöver även anställa fler teckenspråkiga som kan jobba som teckenspråkstolkar. Kommunen behöver därför se till att ta tillvara befintlig kompetens utan att diskriminera den teckenspråkiga gruppen.

- *Så långt det är möjligt, gör platsannonser tillgängliga och sökbara för alla.*
- *Anställ mer teckenspråkig personal i kommunen.*
- *Anställ kommunala teckenspråkstolkar.*

Fritid

Långsiktig stöttning av folkbildningen

Folkbildningen spelar en viktig roll för demokratin och integrationen i vårt samhälle. Under de senaste åren har vi sett hur studieförbunden har växlat upp sin verksamhet för att göra folkbildningsinsatser för nyanlända som kommit till vår kommun. Studieförbunden har gjort ett viktigt och nödvändigt arbete i flyktingmottagandet men signalerna från dem är att de kan och vill göra mer. I en progressiv kommun kan folkbildningen få spela en större roll än den gör i dag. Den ger möjligheter för alla, även de som inte har någon högre utbildning, att vidareutbilda sig och bredda sin kompetens. Tack vare folkbildningen får både unga och äldre, nya och gamla svenskar möjligheten att testa sina idéer, mötas och utveckla sig.

Vänsterpartiet väljer att höja stödet till folkbildningen medan högerregeringen väljer att sänka statsbidraget kraftigt. Vi vill även se ett utökat samarbete mellan folkbildning, kommunen, studieförbund och högskolor. Även i det förebyggande arbetet kan folkrörelsen spela en viktig roll för att nå ut till både barn, unga och äldre. Studieförbund och ideella föreningar har stora kunskaper om allt från integration till språk och hantverk. Många kulturutövare finns även inom studieförbunden och de är en viktig del om vi vill ha ett livskraftigt kulturliv idag och i framtiden. En i stort sett enig artistkår menar att det svenska musikundret som är en viktig exportvara för Sverige inte skulle ha varit möjlig utan stödet från studieförbunden.

För oss är det viktigt att samla stor kompetens och stora nätverk för att nå ut brett och skapa vågor av förändring och möjlighet till samverkan. Vi väljer därför att ge ett ökat stöd till föreningsverksamhet inom kultur och idrott.

- *Öka stödet till folkbildningen.*
- *Utveckla samarbetet mellan kommunen, folkbildningen och andra viktiga aktörer i kommunen.*
- *Involvera folkbildningen mer i det socialt förebyggande arbetet.*
- *Ökat stöd till föreningsverksamhet inom kultur och idrott*

Den inkluderande kommunen

I en tid då hbtqi-personers rättigheter och säkerhet försämrats och hotas runtom i världen men även här i Sverige är det viktigt att vi står upp för allas lika värde. Vi vill också att kommunen tydligt tar ställning för hbtqi-rörelsen och mänskliga rättigheter, bland annat genom att flagga med regnbågsflaggan under exempelvis Örebro Pride. Det krävs en medvetenhet även inom stadsplaneringen för att alla örebroare ska känna sig inkluderade och trygga i kommunen. Ett exempel skulle kunna vara att ha regnbågsfärgad belysning i Rudbeckstunneln.

Det är också viktigt att alla personer, oavsett sexuell läggning, könsuttryck eller könsidentitet ska känna sig väl bemötta inom kommunala verksamheter. Extra fokus bör läggas på transpersoner, eftersom de i högre grad än andra drabbas av psykisk ohälsa och är överrepresenterade i självmordsstatistiken. I Örebro har ett steg i rätt riktning tagits genom den hbtq-plan som kommunen har antagit. För att kommunen ska bli bättre på att säkerställa att hbtqi-personers rättigheter tillgodoses vill vi inrätta ett särskilt hbtqi-råd. För att kommunens beslutsfattare ska kunna fatta väl avvägda beslut och se till behoven hos alla örebroare i kommunen vill vi att samtliga ledamöter i Kommunfullmäktige genomgår en hbtqi-diplomering.

Vi vill att Örebro kommun säkerställer att all stödjande personal inom välfärdsområdet och inom förskolan och skolan har kompetens för ett korrekt bemötande av hbtqi-personer. För att äldre hbtqi-personer ska bli korrekt bemötta vill vi att minst en avdelning på något av kommunens vård- och omsorgsboenden har en tydligt hbtqi-profil med spetskompetens.

- *Flagga med Prideflaggan på kommunala byggnader under Örebro Pride.*
- *Inrätta ett hbtqi-råd med uppgift att säkerställa genomförandet av kommunens skyldigheter för hbtqi-personers rättigheter.*
- *Hbtqi-diplomera Kommunfullmäktiges ledamöter och ersättare.*
- *Förskolor, grundskolor och gymnasieskolor arbetar aktivt med normkritik som inkluderar hbtqi-kompetens.*
- *Minst en avdelning på något av kommunens vård- och omsorgsboenden har en tydlig hbtqi-profil med spetskompetens.*

Synliggör och utveckla Örebro som kulturkommun

I en kommun som håller samman är det viktigt att alla kan ta del av och känner igen sig i kulturen. Det är viktigt att berättelsen om vår historia och nutid inkluderar både kvinnor, män och icke-binära men även nya och gamla svenskar. Det finns flera olika viktiga kulturella inslag i Örebro men en av de viktigaste är Kulturkvarteret. Där finns det stora möjligheter att tillgängliggöra kulturen och säkerställa att fler får ta del av den. För oss i Vänsterpartiet ska ekonomisk bakgrund eller tidigare kulturell erfarenhet inte stoppa invånare från att känna att de hör hemma på Kulturkvarteret.

Vi har i tidigare budgetförslag haft med progressiva satsningar på kulturen men på grund av minskat stöd från regeringen, som väljer att bortprioritera kulturen, behöver vi lägga varje krona på att säkerställa att grundläggande kulturverksamhet som bibliotek och kulturskolan kan finnas kvar framöver. Vi i Vänsterpartiet vill att Örebro utvecklas till en mer levande stadsmiljö. Örebro behöver ett centralt område, där alternativa kulturuttryck och civilsamhället får ta en större plats. När staden växer riskerar det fria kulturlivet att trängas undan. Vi ser därför ett stort behov av att skapa förutsättningar för kulturutövande som till exempel skateboard, lagliga graffitiväggar eller andra uttryck för det fria kulturlivet.

I den badhusutredning som kommunen har gjort, framkommer att det saknas en badanläggning i de norra delarna av staden. Förutom att ge människor möjlighet till motion, rekreation och simkunnskap bland barn så skulle ett badhus på norr även kunna bidra till att människor från olika stadsdelar möts och skapar ett annat flöde av människor i den delen av kommunen.

Vi vill även att barn, ungdomar och vuxna på landsbygden i högre grad ska kunna ta del av kultur. Vi vill därför utveckla konceptet med bokbussar men även tillgängliggöra Trainstations mobila fritidsgård vilket kan göras inom befintlig budget och förtydligas i ägardirektiven. Vi väljer dessutom att genomföra en satsning på att tillgängliggöra kultur för barn och unga i ytterområden och på landsbygden. Vi väljer därför att upprätta en särskild pott som kan skolor söka pengar från för att ta sig till staden för att ta del av olika kulturutbud.

- *Utred möjligheten att skapa förutsättningar för annat kulturutövande som till exempel skateboard, lagliga graffitiväggar eller uttryck för det fria kulturlivet på lämpliga platser i kommunen.*
- *På sikt undersöka möjligheterna att bygga ett nytt badhus i norra Örebro.*
- *Utveckla konceptet med bokbussar.*
- *Tillgängliggör Trainstations mobila fritidsgård.*
- *Satsning på kultur för barn i ytterområden och på landsbygden.*

Gör hela Örebro tillgängligt för alla

Det är viktigt att Örebro är tillgängligt för alla. Tillgängligheten måste garanteras för att alla ska kunna delta och nyttja sina demokratiska rättigheter och för att alla ska ha möjlighet att leva och arbeta i Örebro kommun. Förutom att det bör göras en tillgänglighetskartläggning inom kommunen vill vi att Örebro kommun

ska tydliggöra tillgängligheten för personer med funktionsvariationer vid bokningar av lokaler.

Under förra mandatperioden stängdes åtskilliga toaletter ner i väntan på en utredning av behov och olika former av offentliga toaletter. Vi motsatte oss beslutet och anser att vi behöver se över antalet toaletter för att snabbt säkerställa en god tillgång i hela staden. Vi vill att alla kommunens offentliga toaletter ska vara avgiftsfria.

- *Gör en kartläggning av tillgängligheten i Örebro kommun.*
- *Alla offentliga toaletter ska vara avgiftsfria.*
- *Säkerställ en högre tillgänglighet av offentliga toaletter.*

Trygghet i stadsmiljö och parker

Som ett feministiskt parti vill vi att kommunen följer en feministisk stadsplanering. Många människor, främst kvinnor och hbtqi-personer upplever vissa miljöer både i kommunen och staden som otrygga. Genom ett insamlingsarbete av information om upplevt otrygga platser i kommunen kan vi granska den fysiska miljön. Alla invånare ska ha möjlighet att rapportera och identifiera otrygga platser via exempelvis kommunens hemsida eller en app. Vi vill att kommunen åtgärdar de brister som framkommer, exempelvis röjning av buskage och bättre belysning.

I vissa lekparkar och pulkabackar kan barn inte leka under vinterhalvåret på grund av att det är för mörkt. Vi vill att parker, lekparkar och pulkabackar har belysning som möjliggör att barn och vuxna kan röra sig på dessa platser även vintertid och att de perspektiven tas i beaktande vid nybyggen och renoveringar av dessa miljöer.

- *För en aktiv medborgardialog med ett tydligt genus -och barnperspektiv för att säkerställa en feministisk och hbtqi-inkluderande stadsplanering.*
- *Skapa trygghet i kommunen genom kartläggning av otrygga miljöer och snabba åtgärder.*
- *Säkerställ bättre belysning i parker, lekparkar och pulkabackar.*

Bryt social isolering

Det finns flera exempel i forskningen som visar att äldre mår sämre av ensamhet. I Örebro finns många äldre som är ensamboende eller som vårdar sina anhöriga och som upplever social isolering. Denna isolering har ökat markant den senaste tiden, det är därför viktigt att vidta åtgärder för äldres folkhälsa och livskvalitet. Vänsterpartiet initierade 2017 ett projekt för olika typer av sommaraktiviteter för seniorer och personer med funktionsnedsättning. Vi vill se över möjligheten att ha sommaraktiviteter, till exempel teaterföreställningar eller kolloverksamhet. Som ett steg i ständigt pågående nedskärningar inom äldreomsorgen togs viktiga förebyggande insatser riktade mot äldre bort. Vänsterpartiet ser inte bara de långsiktiga problemen med att göra besparingar i nutid som skapar stora hål på sikt utan främst att dessa besparingar tydligt slår mot äldre med låga pensioner. Vi vill se över möjligheten att återinföra dessa viktiga verksamheter.

- *Se över möjligheten att utveckla sommaraktiviteter för seniorer och personer med funktionsnedsättning.*
- *Se över möjligheten att återinföra viktiga förebyggande verksamheter.*

Bibliotek för livslångt lärande

Det har tidigare funnits biblioteksfilialer i Baronbackarna och Varberga. Dessa är för tillfället stängda för bland annat ombyggnationer. Beskedet från styrande partier är att biblioteken ska återöppnas snarast, men när detta ska ske finns inga uppgifter om. De boende i Baronbackarna och Varberga har nu varit utan bibliotek i flera år. Vänsterpartiet vill att arbetet prioriteras och att biblioteken återöppnas omgående. Vi avsätter därför medel i vår budget för ett skyndsamt återöppnande av biblioteken i Baronbackarna och Varberga. Dessa medel ska även gå till att återställa öppettider på bibliotek som har fått minskade öppettider.

- *Satsning på återöppnande av biblioteksfilialerna i Baronbackarna och Varberga.*
- *Tillgängliggöra öppettiderna på kommunens bibliotek i samverkan med civilsamhället och skolan.*

Jämlika fritidsgårdar

Att ge våra barn och ungdomar en meningsfull fritid är en av de viktigaste investeringar vi kan göra. Fritidsgårdar har stor betydelse och ger möjlighet att utveckla kontakter med andra barn, ungdomar och vuxna förebilder. Alla bör erbjudas att delta i fritidsgårdarnas aktiviteter och vi måste bli bättre på att säkerställa att verksamheten ger alla samma möjligheter oavsett vilka förutsättningar de har. Alla ska ha god tillgång till en fritidsgård, oavsett var de bor i Örebro kommun, därför bör vi se över möjligheten att använda till exempel skollokaler som inte nyttjas under sen eftermiddag och kväll men även utreda behovet av fler fritidsgårdar. Redan existerande fritidshem bör ses över för att stämma av hur väl lokalen är anpassad efter verksamheten.

Arbetet med jämlikhet har påbörjats på flera av våra fritidsgårdar.

Jämlikhetshetsarbetet ska vara närvarande i verksamheten och det är viktigt att kommunens resurser fördelas lika till alla oavsett bland annat könsidentitet. Idag finns det hbtqi-ungdomar som inte känner sig trygga och delaktiga i den ordinarie fritidsgårdsverksamheten. Det viktigt att personalen på fritidsgårdarna arbetar aktivt för att inkludera alla eller skapar förutsättningar för separatistiska eller tematiska mötesplatser. Det skulle kunna handla om att ha olika teman som exempelvis dans, spel eller motorkultur. Som en del i det arbetet förutsätter vi att fritidsgårdarnas verksamhet planeras enligt gender budgeting.

- *Utreda behovet av fler fritidsgårdar.*
- *Se över redan existerande fritidshem och hur väl deras lokaler är anpassade utefter verksamheten.*

Jämställd idrott

Breddidrotten är viktig för en bättre folkhälsa och för att skapa naturliga mötesplatser för invånare från olika delar av kommunen. Vänsterpartiet anser

därför att delar av det stöd som idag läggs på elitidrotten och på Örebrokompaniet ska omfördelas och delas ut till idrottsföreningar i kommunen som bedriver verksamhet för alla invånare. Under pandemin var det flera föreningar som gick omkull och därför är det extra viktigt att stötta föreningar som finns kvar. Elitklubbarna borde ha som uppdrag att inspirera unga och gamla idrottsutövare att börja, fortsätta och utvecklas inom den specifika idrotten, framförallt tjejer och kvinnor.

- *Omfördela medel från elitidrotten till breddidrotten.*
- *Marknadsföringsstödet till idrotten ska fördelas i enlighet gender budgeting.*

Bilaga

Driftbudgetramar

Kommunfullmäktige inkl. Stadsrevisionen	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	17,966
Justeringar i 2025 års ram	
Justeringar inför 2026	
Förändrade förutsättningar inför 2026	0,234
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	18,200

Förskolenämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	1 161,475
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Demografisk förändring - minskat antal barn förskola	-31,000
Volymkompensation lokalförsörjning kan avropas i takt med tillträde (5,4 mnkr)	
Omställning förskola	15,500
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,059
Justering förändrad finansieringsmodell internpris Fordon	-0,012
Satsning 6 tim	7,330
Kompensation minskade barnkullar	15,500
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	0,000
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Preliminär lönekompensation LÖV 2026 Måltid inkl. fristående, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	1 168,734

Grundskolenämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	2 494,969
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Demografisk förändring - minskat antal elever grundskola	-26,000
Volymkompensation lokalförsörjning kan avropas i takt med tillträde (3,8 mnkr)	
Omställning grundskola	13,000
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,221
Justering förändrad finansieringsmodell internpris Fordon	-0,015
Frukost i skolan	2,000
Kompensation minskat elevantal	13,000
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Preliminär lönekompensation LÖV 2026 Måltid inkl. fristående, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	2 496,733

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	1 332,013
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Demografisk förändring - ökat antal elever gymnasieskola	10,700
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,091
Justering förändrad finansieringsmodell internpris Fordon	-0,217
Arbetssatsning för personer med funktionsnedsättning	4,000
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Preliminär lönekompensation LÖV 2026 Måltid inkl. fristående, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	1 346,405

Funktionsstödsnämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	1 264,429
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Volymförändring	29,500
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,054
Justering förändrad finansieringsmodell interpris Fordon	-0,256
Satsning 6 tim	7,330
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	1 300,949

Socialnämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	765,715
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	-10,000
Volymförändring	25,400
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,019
Justering förändrad finansieringsmodell interpris Fordon	-0,127
Socialt förebyggande arbete	20,000
Återinföra Örebronormen	12,300
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	813,269

Vård- och omsorgsnämnden	
Ram 2025 april, belopp i mnkr	1 993,727
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Volymförändring	27,600
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,140
Justering förändrad finansieringsmodell interpris Fordon	-0,437
Satsning 6 tim	7,330
Satsning äldreomsorg	25,000
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Preliminär lönekompensation LÖV 2026 Måltid inkl. fristående, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	2 053,080

Bygg- och miljönämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	24,727
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,002
Justering förändrad finansieringsmodell interpris Fordon	-0,012
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	24,713

Kultur- och fritidsnämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	429,415
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Open Art, Fritidsbanken	3,575
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,767
Justering förändrad finansieringsmodell internpris Fordon	-0,159
Höjda bidrag till Föreningar/Studieförbund	7,000
Pott för kringkostnader simskola	1,500
Satsning kulturskolan	4,000
Satsning kulturkort	3,000
Bibliotekssatsning	1,000
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	448,564

Markplanerings- och exploateringsnämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	86,335
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	-2,000
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-2,540
Justering förändrad finansieringsmodell internpris Fordon	-0,035
Klimatsatsningar	13,000
Buss tre-timmarsbiljett	13,000
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	107,760

Teknik- och servicenämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	251,170
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Justering - kostnadsneutrala fördelningar mellan nämnder	-3,762
Helårseffekt KS beslut juni 2025, Avrop från beslutad KS-finansiering - investeringsplan	1,068
Volym den växande staden	5,100
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	
Justering förändrad finansieringsmodell interpris Fordon	
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	253,576

Valnämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	0,173
Justeringar i 2025 års ram	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Allmänna val, tidsbegränsat anslag 2026	9,000
Återstår att fördela	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	9,173

Överförmyndarnämnden	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	22,921
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Återstår att fördela	
Höjt friskvårdsbidrag, fördelas i okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	22,921

Kommunstyrelsen	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	939,099
Kommunledning	
Justeringar i 2025 års ram	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	-8,173
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Kommunledningsförvaltningen	
Justeringar i 2025 års ram	
Lönekompensation LÖV 2025 9 mån (apr-dec)	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Hyresrabatt för Kulturkvarterets lokaler upphör	4,000
Trygga hem utan våld (tidsbegränsade tom 2027)	0,788
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,110
Justering förändrad finansieringsmodell interpris Fordon	-0,059
Minskat antal konsulter	-30,000
Minskade politikerarvoden	-5,000
Nedläggning Örebro Airport AB	-17,900
Fler fastanställda i välfärden	-5,000
Avsluta LOV/LOU i välfärden	-30,000
Återbruk i alla led	-2,000
Besparing kommunledningsorganisationen	-33,000
Minska antal höga chefer	-10,000
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
3 mån lönekompensation LÖV 2025, okt 2025	
Lönekompensation LÖV 2026 9 mån fördelas preliminärt i april 2026	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Kommungemensamt	
Justeringar i 2025 års ram	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	0,000
Justering sänkt internränta från 2,5% till 2,25%	-0,011
Lokaliseringsutredning Nobelbanan, tidsbegränsat 2024-2026 (2,3 2026)	-3,600
Stråket Värmland- Örebro, tidsbegränsat 2026-2028	0,300
Återstår att fördela	
Effektiviseringskrav 2026, okt 2025	
Pris/index fördelas preliminärt i april 2026	
Ram 2026	799,334

Utrymme för Kommunstyrelsen	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	495,393
Justeringar i 2025 års ram	
Tilläggsanslag och ombudgeteringar, 2025	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	10,173
Justering förändrade förutsättningar	-22,811
Tillägg utrymme maa utredning utjämningsystem	63,700
Utrymme för volym, förändring	0,200
Utrymme för överfört resultat, förändring, från 7 till 10 mnkr	3,000
Urymme för generella kostnadsökningar, förändring	380,229
Utrymme för KS-finansiering - investeringsplan och lokalförsörjningsplan, förändring	162,905
Effekt av KS-beslut	-10,297
Finansiering av höjt friskvårdsbidrag	-12,000
Höjd oförutsedda kostnader KS	10,000
Återstår att fördela	
Höjt friskvårdsbidrag, fördelas i okt 2025	12,000
Ram 2026	1 092,492

Finansiering	
Ram 2025 juni, belopp i mnkr	-306,062
Justeringar i 2025 års ram	
Justeringar inför 2026	
Återföring tidsbegränsade anslag	5,000
Förändringar i pensionskostnader och personalförsäkringsnetto	-48,000
Revidering kapitalkostnader - aktiverade investeringar inkl justering sänkt internränta	-48,525
Ram 2026	-397,587
Driftbudgetramar - verksamhetens intäkter och kostnader	11 558,316